

14 mei 2025 (update)
Oorspronkelijke taal : Nederlands

COI FOCUS

ETHIOPIE

Veiligheidssituatie in Amhara

Disclaimer:

Dit COI-product is, overeenkomstig de [richtlijnen van de Europese Unie](#) voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en de van kracht zijnde wettelijke bepalingen, opgesteld door Cedoca, de dienst die binnen het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) verantwoordelijk is voor onderzoek naar informatie over herkomstlanden. Het document levert informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en velt geen oordeel over de grond van het verzoek om internationale bescherming.

Dit document, opgesteld binnen een afgesproken tijdbestek, steunt op een zo ruim mogelijke waaier aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie met bijzondere aandacht voor de toetsing en kruiscontrole van de bronnen. Cedoca probeert alle relevante aspecten van het onderwerp van dit COI-product te behandelen, maar de informatie in dit document is niet noodzakelijk exhaustief. Als dit document bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeldt, betekent dit niet dat ze niet hebben plaatsgevonden of niet bestaan. Alle gebruikte bronnen krijgen een gedetailleerde bronvermelding.

This COI product was produced by Cedoca, the country of origin information research unit of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (CGRS). It follows the [Common EU Guidelines](#) for processing country of origin information (April 2008) and was drafted in accordance with applicable legal provisions. It aims to provide information for the processing of individual applications for international protection. It does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of applications for international protection.

This report was prepared within an allotted timeframe, using a wide range of carefully selected public information with a constant attention to crosschecking sources. While Cedoca has endeavoured to cover all aspects relevant to the subject of this COI report, the information provided is not necessarily exhaustive. The absence of a specific event, person or organisation from this report should not be taken to imply that the event did not take place or that the person or organisation does not exist. All sources are referenced.

Samenvatting

Het huidige conflict in de regionale staat Amhara tussen het federale leger en de ordetroepen enerzijds en de Fano anderzijds komt voort uit verschillende grieven, waaronder een gebrek aan legitimiteit van de federale en regionale autoriteiten, het staakt-het-vuren dat een einde maakte aan de oorlog in Tigray en waarbij Amhara niet betrokken werd, en de beslissing om de regionale paramilitaire Amhara Special Forces (ASF) te ontbinden.

De ontbinding van de ASF – onderdeel van een landelijke, zij het ongelijkmatig geïmplementeerde, reorganisatie van regionale strijdkrachten – in april 2023 lokt gewapend verzet uit in Amhara. Veel ASF-soldaten weigeren het bevel op te volgen en sluiten zich aan bij de Fanomilities. Na maanden van spanning en sporadische gevechten breken in grote delen van de regio vanaf begin augustus 2023 hevige gevechten uit, waarbij Fanomilities erin slagen een aantal steden tijdelijk te bezetten. Op vraag van de toenmalige regionale president zet het Ethiopische leger een groot aantal troepen in om de Fano te bekampen en de controle over de steden te heroveren. Daags nadien roept de federale regering de noodtoestand uit in de regio, en hertekent ze het regionale kabinet. Op 2 februari 2024 verlengt het Ethiopische parlement de noodtoestand met vier maanden.

Hoewel de noodtoestand sinds juni 2024 niet langer van kracht is, gaat het conflict onverminderd verder. Voor de onderzoeksperiode van 1 maart 2024 tot 28 februari 2025 registreert noteert het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) 1.395 incidenten. Drie vierden van dit geweld betreft confrontaties tussen gewapende partijen, in zo goed als alle gevallen tussen Fanomilities en overheidstroepen, voornamelijk de ENDF. Drones zijn een integraal onderdeel van de strijd tegen de Fanogroepen. ACLED registreert 44 drone-aanvallen in de onderzoeksperiode. Zo'n 15 % van het door ACLED geregistreerde geweld betreft geweld gericht tegen burgers (*violence against civilians*). Het betreft voornamelijk aanvallen op burgers, maar ook in mindere mate seksueel geweld, ontvoeringen en gedwongen verdwijningen. Cijfers van lokale bronnen doen vermoeden dat het aantal incidenten van seksueel geweld en ontvoeringen een pak hoger ligt dan de ACLED-gegevens.

ACLED noteert 6.049 dodelijke slachtoffers voor de onderzoeksperiode, waarvan ten minste 1.044 doden burgers betreffen. Het Forum voor Hoger Onderwijs in Amhara rapporteert in december 2024 dat naar schatting 15.000 burgers zijn gedood door luchtaanvallen en andere vormen van direct geweld door de regering in de voorbije vijf jaar.

Amhara kent een complex veiligheidslandschap. Statelijke gewapende groepen die in de regio actief zijn en betrokken zijn bij confrontaties zijn onder meer het leger, de federale politie, de regionale politie, de lokale aan de staat gebonden Amharamilities en de Amhara Anti-Riot Force. De niet-statelijke gewapende groepen die in de regio opereren zijn voornamelijk gedecentraliseerde entiteiten die de overkoepelende term Fano gebruiken. Alle partijen in het conflict plegen mensenrechtenschendingen tegen burgers. De Ethiopische mensenrechtencommissie wijst op een ineenstorting van de veiligheids- en bestuursstructuren, wat leidt tot aanvallen op burgers, zowel door partijen in het conflict als door criminelen.

Burgers dragen de zwaarste lasten van de gevechten tussen Ethiopische regeringstroepen en Fano. Het conflict heeft een verwoestende impact op het gezondheidssysteem van de regio waardoor een aanzienlijk deel van de bevolking geen toegang heeft tot basisgezondheidszorg. De helft van de scholen zijn gesloten. Wegafsluitingen isoleren Amhara van de rest van Ethiopië en hinderen de bewegingsvrijheid van burgers. Inwoners melden tekorten en prijsstijgingen voor medicijnen en basisbenodigdheden. De onveiligheid betekent dat hulporganisaties moeite hebben om diensten te leveren.

Summary

The current conflict in the regional state of Amhara between the federal army and security forces on the one hand and the Fano on the other stems from various grievances. They include a lack of legitimacy of the federal and regional authorities, the fact that the ceasefire that ended the war in Tigray did not involve Amhara, and the decision to disband the regional paramilitary Amhara Special Forces (ASF).

The disbanding of the Amhara Special Forces (ASF) in April 2023, which was part of a nationwide reorganisation of regional armed forces that was implemented unevenly, provoked armed resistance in the Amhara region. Many ASF soldiers refused to obey orders and join the Fano militias. Following months of tension and sporadic clashes, intense fighting erupted across much of the region at the start of August 2023. The Fano militias managed to temporarily occupy several towns. At the request of the then regional president, the Ethiopian army deployed large numbers of troops to fight the Fano militias and regain control of the cities. The following day, the federal government declared a state of emergency in the region and reshuffled the regional cabinet. On 2 February 2024, the Ethiopian parliament extended the state of emergency by four months.

Although the state of emergency ended in June 2024, the conflict has continued unabated. During the research period from 1 March 2024 to 28 February 2025, the Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) recorded 1,395 incidents. Three-quarters of this violence involved clashes between armed groups, primarily between Fano militias and government troops, particularly the ENDF. Drones play a key role in the fight against the Fano groups. ACLED recorded 44 drone attacks during the research period. Approximately 15% of the violence recorded by ACLED was directed towards civilians (*violence against civilians*). This primarily comprised attacks on civilians, as well as sexual violence, abductions, and enforced disappearances to a lesser extent. However, figures from local sources suggest that the actual number of incidents of sexual violence and abductions is significantly higher.

ACLED recorded 6,049 fatalities during the period under review, of which at least 1,044 were civilians. The Amhara Higher Education Forum reported in December 2024 that an estimated 15,000 civilians had been killed by air strikes and other forms of direct violence by the government over the past five years.

The security landscape in Amhara is complex. The state armed groups that are active in the region and are involved in confrontations include the army, the federal police, the regional police, local state-affiliated Amhara militias, and the Amhara Anti-Riot Force. The non-state armed groups operating in the region are mainly decentralised entities that collectively refer to themselves as Fano. All parties to the conflict are committing human rights violations against civilians. According to the Ethiopian Human Rights Commission, there has been a collapse of security and governance structures, leading to attacks on civilians by both parties to the conflict and by criminals.

Civilians bear the brunt of the fighting between Ethiopian government forces and Fano. The conflict has had a devastating impact on the region's health system, leaving a significant portion of the population without access to basic healthcare. Half of the schools are closed. Roadblocks isolate Amhara from the rest of Ethiopia and hinder the freedom of movement of civilians. Residents have reported shortages and price increases for medicines and basic necessities. Insecurity is making it difficult for aid organisations to deliver services.

Inhoudstafel

Samenvatting	2
Summary	3
Lijst van afkortingen	5
Inleiding.....	7
1. Korte geschiedenis	9
2. Huidige toestand van het conflict	12
3. Strijdende partijen	14
4. Typologie van het geweld	16
5. Doelwitten van het geweld	19
6. Geografische verdeling	22
7. Verplaatsingen van de bevolking	24
8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven.....	26
Bibliografie.....	29

Lijst van afkortingen

ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
ADP	Amhara Democratic Party
AI	Amnesty International
APF	Amhara Popular Force
APFr	Amhara Popular Front
APP	Amhara Prosperity Party
ASF	Amhara Special Forces
CARD	Center for Advancement of Rights and Democracy
COHA	Cessation of Hostilities Agreement
DTM	Displacement Tracking Matrix
DW	Deutsche Welle
ECFR	European Council on Foreign Relations
ECHO	European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations
EDF	Eritrean Defence Force
EHRC	Ethiopian Human Rights Commission
EHRCO	Ethiopian Human Rights Council
EMS	Ethiopian Media Services
ENDF	Ethiopian National Defence Forces
EPO	Ethiopia Peace Observatory
EPRDF	Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front
ESAT	Ethiopian Satellite Television and Radio
Fana BC	Fana Broadcasting Company
FEWS NET	Famine Early Warning System Network
GSC	Global Shelter Cluste
HRW	Human Rights Watch
ICG	International Crisis Group
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IDP	<i>internally displaced people</i>
IED	improvised explosive device
IOM	International Organization for Migration
NaMA	National Movement of Amhara
OLA	Oromo Liberation Army

OPP	Oromo Prosperity Party
PP	Prosperity Party
SA	<i>site assessment</i>
TDF	Tigray Defence Forces
TPLF	Tigray People's Liberation Front
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNOCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

Inleiding

Dit onderzoek maakt een stand van zaken op van de veiligheidssituatie in de regionale staat Amhara in Ethiopië. Deze COI Focus is een update van het gelijknamige rapport van 29 februari 2024. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van 1 maart 2024 tot 28 februari 2025. Het onderzoek werd afgesloten op 26 maart 2025.

De analyse bestaat uit acht delen. Het eerste hoofdstuk gaat in op de geschiedenis van het huidige conflict in de regionale staat Amhara, waarna het tweede hoofdstuk de huidige situatie van het conflict beschrijft. Het derde hoofdstuk gaat in op de verschillende actoren van geweld. Hoofdstuk vier en vijf gaan achtereenvolgens in op de typologie en doelwitten van het geweld. Het zesde hoofdstuk belicht de geografische verdeling van het geweld. Hoofdstuk zeven en acht beschrijven de verplaatsingen van de bevolking en de impact van het geweld op het dagelijkse leven.

Cedoca raadpleegde Ethiopische en internationale mediakanalen zoals onder meer Addis Standard, The Reporter, Fana Broadcasting Company (Fana BC), Borkena, Deutsche Welle (DW) en Voice of America (VOA). Daarnaast maakte Cedoca gebruik van berichten en rapporten van internationale organisaties en onderzoeksinstituten zoals Human Rights Watch (HRW), het Rift Valley Institute en International Crisis Group (ICG).

Deze COI Focus maakt gebruik van de gegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse niet-gouvernementele non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt.¹ Ervaren onderzoekers verzamelen de data uit een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties in meer dan 75 talen.² Voor de regionale staat Amhara in Ethiopië zijn dat onder meer BBC News, Borkena, Ethiopian Satellite Television and Radio (ESAT), The Reporter (Ethiopia), Oromiya Media Network, Deutsche Welle, Voice of America (VOA), Addis Maleda en Ethiopian Media Services (EMS). ACLED werkt de op de website beschikbare databank voortdurend bij met nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident).³ De organisatie licht de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ ACLED registreert het type van geweld, benoemt de actoren van geweld, geeft aan of er sprake is van *civilian targeting*, biedt een beschrijving van de incidenten, vermeldt de locatie en maakt een indicatieve schatting⁵ van het aantal gemelde dodelijke slachtoffers. Cedoca gebruikt voor dit onderzoek de data die ACLED noteert in de categorieën (*event-types*) *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*.⁶ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens, beschouwt Cedoca de cijfers van ACLED slechts als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode. De in deze COI Focus vermelde ACLED-cijfers zijn door Cedoca opgevraagd op 7 maart 2025.

¹ ACLED, *About ACLED*, s.d., [url](#)

² ACLED, 06/2023, p. 7, [url](#)

³ ACLED, 11/2021, [url](#)

⁴ ACLED, *Resource Library*, s.d., [url](#)

⁵ ACLED verifieert het aantal gerapporteerde slachtoffers niet. Als bronnen verschillende aantallen of een vage schatting weergeven, gebruikt ACLED de conservatiefste schatting. Dit leidt mogelijk tot een onderschatting van het aantal dodelijke slachtoffers: "These figures should therefore be understood as indicative estimates of reported fatalities, rather than definitive fatality counts." ACLED, 01/2023, pp. 2-3, [url](#); ACLED, 06/2023, p. 37, [url](#)

⁶ ACLED registreert ook andere incidenten, meer bepaald onder de categorieën *riots*, *protests* en *strategic developments*. Cedoca neemt deze niet op in dit onderzoek. ACLED, 06/2023, [url](#)

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Ethiopië voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

1. Korte geschiedenis

Het huidige conflict in Amhara tussen het federale leger (Ethiopian National Defence Forces, ENDF) en de Fano komt voort uit verschillende grieven, waaronder een gebrek aan legitimiteit van de federale en regionale autoriteiten in de ogen van de inwoners van de regionale staat, het staakt-het-vuren (Cessation of Hostilities Agreement, COHA) van november 2022 dat een einde maakte aan de oorlog in Tigray en waarbij Amhara niet betrokken werd, en de beslissing van april 2023 om de regionale paramilitaire Amhara Special Forces (ASF) te ontbinden. De regionale regering van Amhara – gedomineerd door de regerende Prosperity Party (PP) – sluit zich aan bij de federale regering door de richtlijnen van premier Abiy Ahmed te implementeren, waaronder de integratie van de ASF in het federale leger.⁷

De Amhara-afdeling van de regerende PP (Amhara Prosperity Party, APP) wordt sinds haar creatie in december 2019 geconfronteerd met een populaire, ultranationalistische oppositie in de regionale staat. Hierdoor ziet de APP zich in toenemende mate genoodzaakt om standpunten van oppositiebewegingen over te nemen om haar populariteit in de regio te verzekeren. Dit zorgt voor spanningen met andere regionale afdelingen van de PP, in het bijzonder met de Oromoafdeling van de PP (Oromo Prosperity Party, OPP). Eveneens zorgt dit voor een opleving van Amhara-irredentisme, met geweld aan de grenzen van de regio tot gevolg.⁸

Conflicten langs de grens tussen de regionale staten Amhara en Oromia komen vaker voor sinds 2018, het jaar dat Abiy Ahmed aan de macht komt. De Amhara zijn daarbij het doelwit van aanvallen in Oromia, met honderden doden en duizenden ontheemden tot gevolg. Met name het Oromo Liberation Army (OLA) wordt beschuldigd van het doden van Amharaburgers.⁹ In Amhara neemt de woede tegenover de regerende PP, en in het bijzonder de OPP, toe als gevolg van het aanhoudende dodelijke geweld tegen Amharaburgers in Oromia.¹⁰ Het ministerie van Defensie richt in april 2021 een commandopost op in de speciale Oromozone en de zones Noord-Shewa en Zuid-Wollo¹¹, waar het geweld in maart en april 2021 escaleert.¹²

Op 4 november 2020 breekt een gewapend conflict uit in Ethiopië in de noordelijke regio Tigray.¹³ Een aantal bondgenoten vecht aan de zijde van de ENDF. De federale en regionale regering van Amhara bewapenen en trainen Fanogroepen en andere irreguliere milities in de strijd tegen de Tigray Defence Forces (TDF).¹⁴ De Amhamilites strijden onder meer voor de controle over betwiste gebieden.¹⁵

In juli 2021 trekken Tigraytroepen de aangrenzende regio's Afar en Amhara binnen.¹⁶ De TDF slagen er ondertussen in om tot rond Debre Sina (Noord-Shewa, zo'n 180 kilometer van Addis Abeba) op te rukken, maar uiteindelijk mislukt het offensief en trekken ze zich begin december 2021 terug richting

⁷ EPO, 12/07/2023, [url](#)

⁸ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#)

⁹ Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, pp. 13-14, [url](#)

¹⁰ France24, 26/07/2021, [url](#); EPO, 06/04/2022, [url](#)

¹¹ Fana BC, 19/04/2021, [url](#)

¹² Addis Standard, 22/03/2021, [url](#); Addis Standard, 24/03/2021, [url](#); Al Jazeera, 25/04/2021, [url](#); VICE (Zelalem Z.), 12/05/2021, [url](#)

¹³ ICG, 05/11/2020, [url](#)

¹⁴ Addis Standard, 26/08/2021, [url](#); Addis Standard, 22/02/2022, [url](#); The Reporter Ethiopia, 02/04/2022, [url](#)

¹⁵ Reeds voor het uitbreken van het conflict in Tigray zijn er spanningen tussen de Tigray en de Amhara. De belangrijkste bron van spanningen is de claim van de Amhara op de districten Wolkait, Humera, Tsegede en Tselamte in de zones West-Tigray en Noordwest-Tigray, evenals het gebied Raya-Akobo, die – bij het begin van het conflict in november 2020 – reeds dertig jaar deel uitmaken van Tigray. ICG, 12/06/2020, [url](#); Een gedetailleerde kaart van de regio Tigray is raadpleegbaar bij UNOCHA, 17/08/2017, [url](#)

¹⁶ Addis Standard, 26/07/2021, [url](#); ICG, 05/11/2021, [url](#)

Tigray.¹⁷ De vijandelijke confrontaties in Amhara resulteren in honderden doden, de vernietiging van eigendommen en de ontheemding van zo'n twee miljoen Amhara.¹⁸ Veel Amhara vinden dat de federale regering hen onvoldoende heeft beschermd. Wat rest is een zwaar bewapende en sterk gemilitariseerde regio met een duidelijk wantrouwen jegens de door Abiy geleide PP.¹⁹

Begin 2022 worden de privileges van de Fanomilities om gebruik te kunnen maken van de logistieke, veiligheids- en administratieve infrastructuur en uitrusting van de overheid ingetrokken.²⁰ De vraag van de regering aan de Amharamilities om de wapens af te geven en posities te verlaten, stuut op verzet.²¹ De regering arresteert duizenden Fanomilitanten. Enkel komen om in sporadische gevechten met ENDF-soldaten, voornamelijk in mei en juni 2022.²²

Het COHA van november 2022 slaagt erin de gevechten in de regionale staat Tigray te stoppen, maar verbrijzelt de oorlogskoalitie van Abiy. Het akkoord vervreemdt grote aantallen Amhara, die veel geïnvesteerd hebben in de oorlogsinspanning, maar geen plek krijgen aan de onderhandelingstafel. Veel Amhara geloven ook niet langer dat de Ethiopische staat onder Abiy, die zij ervaren als gedomineerd door de Oromo, hen zal beschermen.²³

Eind januari 2023 breekt geweld uit in de speciale Oromozone en in Noord-Shewa. Daarbij komen bijna honderd burgers om en raken duizenden ontheemd, wat de relaties tussen de APP en de OPP verder onder druk zet.²⁴ Een conflict binnen de Orthodoxe Kerk doet de spanningen toenemen. In die gespannen context, nemen de federale autoriteiten steeds meer hun toevlucht tot het blokkeren van wegen die Amhara met Addis Abeba verbinden.²⁵

Begin april 2023 maakt de Ethiopische federale regering haar besluit bekend om de regionale speciale troepen²⁶ te ontmantelen. De regering voorziet in de integratie van de leden van deze speciale troepen in de andere federale en/of regionale veiligheidsstructuren.²⁷ Het federale decreet tot ontbinding is nationaal van toepassing, maar veel Amhara ervaren een ongelijke implementatie en hebben het gevoel dat het besluit specifiek op de ASF is gericht. Ze interpreteren het besluit als een strategie van de (in hun visie) door Oromo gedomineerde federale regering om de politieke en militaire kracht van de regio te ondermijnen.²⁸

Na de aankondiging breken demonstraties uit en vinden gevechten plaats tussen Fanomilitanten en de ASF enerzijds en de ENDF anderzijds in de steden Kobo, Woldiya, Sekota, Debre Birhan, Ataye en gebieden van de speciale Oromozone. De APP dringt er vervolgens bij de ASF op aan om terug te keren naar hun kazernes en in gesprek te gaan over wat zij een "reorganisatie" noemen, eerder dan een "ontbinding". De publieke steun voor de APP neemt verder af.²⁹ Midden april 2023 kondigt de Ethiopische regering aan dat de regionale milities met succes zijn ontwapend.³⁰

¹⁷ Al Jazeera, 10/12/2021, [url](#); Addis Standard, 30/10/2021, [url](#)

¹⁸ Foreign Policy, 04/02/2022, [url](#)

¹⁹ EPO, 31/01/2022, [url](#)

²⁰ Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, p. 9, [url](#)

²¹ Le Monde, 27/01/2022, [url](#)

²² Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, p. 9, [url](#)

²³ ICG, 16/11/2023, [url](#); Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, [url](#)

²⁴ Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, [url](#)

²⁵ ICG, 16/11/2023, [url](#)

²⁶ De regionale overheden controleren regionale veiligheidsdiensten, ook wel *special forces* of *Liyu Hayle* genoemd. Deze opereren doorgaans onafhankelijk van de federale overheid en zijn uitgerust met gevechtswapens.

²⁷ Addis Standard, 07/04/2023, [url](#)

²⁸ ICG, 16/11/2023, [url](#); Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, [url](#)

²⁹ Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, [url](#)

³⁰ Addis Standard, 15/04/2023, [url](#)

Veel ASF-soldaten weigeren evenwel het bevel tot ontbinding op te volgen. Ze trekken zich terug met hun wapens en sluiten zich aan bij de Fanomilities.³¹ De regering start een nieuwe rechtshandhavingsoperatie in Amhara, gericht tegen wat zij extremistische krachten noemt.³² De APP verdedigt de aanwezigheid van de ENDF in de regio, die desondanks zeer omstreden blijft. Die aanwezigheid leidt eind april en in mei 2023 tot zeker vijftien confrontaties met Amharamilities, Fanogroepen en ASF-leden. In juni 2023 dient de federale regering aanklachten wegens terrorisme in tegen 51 personen, onder wie prominente mediafiguren met nationalistische politieke voorkeuren die eerder verzet hebben geuit tegen de aanwezigheid van de ENDF in de regio Amhara.³³

De Amhara-opstand neemt in de zomermaanden van 2023 verder in hevigheid toe. Op 26 juli 2023 vallen Fanostrijders een federaal legerkonvooi aan in Centraal-Gondar, waarbij meer dan een dozijn mensen om het leven komen. Begin augustus 2023 breken vervolgens grootschalige gevechten uit in de regio. De opstandelingen veroveren in korte tijd een aantal grote steden, waaronder de regionale hoofdstad Bahir Dar, Gondar en Lalibela.³⁴

Op 3 augustus 2023 vraagt toenmalig regionaal president van Amhara, Yilkal Kefale, om federale hulp. Op 8 augustus 2023 beginnen de federale troepen de orde te herstellen en verdrijven ze de milities uit de grootste steden. De Fano hergroeperen zich daarop in plattelandsgebieden, waar ze aanzienlijke steun van de bevolking genieten, gezien velen hen als noodzakelijk beschouwen voor de gemeenschappelijke verdediging, en van waaruit ze nieuwe aanvallen lanceren op steden.³⁵

Op 4 augustus 2023 roept de federale regering de noodtoestand uit. De noodtoestand geeft federale vertegenwoordigers uitgebreide bevoegdheden om individuele rechten te beknotten. De commandopost van waaruit ze opereren, legt rechtstreeks verantwoording af aan premier Abiy Ahmed. In de nasleep vinden massale arrestaties plaats in Amhara en Addis Abeba. Abiy Ahmed schakelt Temesgen Tiruneh, het hoofd van de Ethiopische inlichtingendienst en voormalig regionaal president van Amhara, in om de commandopost te leiden.³⁶ De federale regering stelt Araga Kebede, een regionale functionaris uit het middenkader, aan als regionale president van Amhara en richt een nieuw regionaal kabinet op.³⁷ Fanomilities en Amharanationalisten zien de federale en regionale regeringen als door Oromo gedomineerde bastions, en verwachten niet dat deze de Amharabelangen dienen.³⁸ Abiy wordt geconfronteerd met groeiende tegenstand van de Amhara-elite, hoewel hij ook enkele bondgenoten behoudt die er belangrijke regeringsposities bekleden.³⁹

Ondertussen betwisten de Amhara-opstandelingen de federale en regionale controle in een groot deel van de regionale staat. Gewapende confrontaties vinden plaats over de hele regio, al concentreert het geweld zich voornamelijk in het centrale gedeelte, alsook in het oosten en zuiden van de regio. Fanomilities nemen de controle over in verschillende plattelandsgebieden van waaruit ze een guerrillacampagne van *hit-and-run*-aanvallen lanceren in en rond grote stedelijke centra.⁴⁰

Op 2 februari 2024 verlengt het Ethiopische parlement de noodtoestand met vier maanden.⁴¹

³¹ ICG, 16/11/2023, [url](#)

³² Addis Standard, 28/04/2023, [url](#)

³³ EPO, 12/07/2023, [url](#)

³⁴ ICG, 16/11/2023, [url](#)

³⁵ ICG, 16/11/2023, [url](#)

³⁶ ICG, 16/11/2023, [url](#)

³⁷ ICG, 16/11/2023, [url](#); EPO, 08/09/2023, [url](#)

³⁸ EPO, 08/09/2023, [url](#)

³⁹ ICG, 16/11/2023, [url](#)

⁴⁰ EPO, 06/12/2023, [url](#)

⁴¹ Reuters, 02/02/2024, [url](#); The Guardian, 12/02/2024, [url](#)

2. Huidige toestand van het conflict

Eind februari 2024 hervatten de gevechten tussen beide partijen opnieuw in alle hevigheid in meerdere stedelijke gebieden in Amhara, onder meer in de zones West- en Noord-Gojjam, Noord-Shewa en Noord-Wollo, waarbij ook wegen worden afgesloten.⁴² In maart 2024 komen gedurende tien dagen zeker 27 mensen om en raken veel anderen gewond in de speciale Oromozone tijdens een reeks gecoördineerde aanvallen door Fanomilities en regionale politiediensten. Ze plunderen en vernielen ook huizen en eigendommen.⁴³

Op 12 april 2024 escaleert de Fano-opstand verder. Voor een eerste keer slaan Fanomilitanten toe in Addis Abeba, waar ze in het district Bole een vuurgevecht aangaan met de lokale politie. Twee Fanomilitanten komen om en twee politieagenten raken daarbij gewond. Tientallen Amhara worden vervolgens opgepakt in de hoofdstad. Extra veiligheidstroepen vatten post in en rond de hoofdstad. Ondanks de lancering van een grootschalig offensief van 40.000 ENDF-soldaten, blijven Fanofacties ook in april 2024 *hit-and-run*-aanvallen op de ENDF plegen op meerdere plaatsen in de zones Gojjam, Wollo en Gondar. Ze vallen daarbij met name politiebureaus en militaire kampen aan, nemen wapens in beslag en bevrijden gevangengenomen Fanomilitanten.⁴⁴

In mei 2024 trachten verschillende Fanofacties strategische posities veilig te stellen, in afwachting van de inzet van duizenden ENDF-troepen in het kader van een ander grootschalig offensief voorafgaand aan het nakende regenseizoen. Zware gevechten tussen Fanogroepen en de ENDF spelen zich in mei 2024 voornamelijk af in Gojjam, Wollo en Gondar, in de vorm van hinderlagen op gevangenen en ENDF-konvoien, evenals bomaanslagen op PP-kantoren.⁴⁵

Ondanks het einde van de noodtoestand op 4 juni 2024, gaan gevechten door. Ook in gebieden waar geen gevechten plaatsvinden, zijn ontvoeringen wijdverbreid.⁴⁶ Op 24 en 25 juni 2024 houdt de regering een regionale vredesconferentie in de regionale hoofdstad Bahir Dar. Op de conferentie richt ze een vijftienkoppige vredesraad op met het doel de communicatie tussen de Fanogroepen en de federale overheid te faciliteren.⁴⁷

In juni en juli 2024 is er sprake van een stijging van het geweld in Gondar en Gojjam. De wegen die Bahir Dar met Gojjam verbinden zijn afgesloten. In juli 2024 starten Fanogroepen een offensief waarmee ze de controle over verschillende belangrijk wegen uitbreiden.⁴⁸

In augustus 2024 verklaart Abiy dat de federale overheid in het geheim onderhandelingen voert met gewapende groepen in Amhara.⁴⁹ Een Fanowoordvoerder ontkent gesprekken, terwijl een functionaris van de vredesraad verklaart niet op de hoogte te zijn.⁵⁰

In september 2024 voeren Fanogroepen een aanval uit op de steden Bahir Dar en Gondar. Bij deze eerste betekenisvolle aanval op Gondar sinds augustus 2023 slagen ze erin kortstondig een deel van de stad in handen te nemen alvorens zich terug te trekken. Het geweld in Bahir Dar en Debre Markos

⁴² Addis Standard, 27/02/2024, [url](#); Addis Standard, 01/03/2024, [url](#)

⁴³ Addis Standard, 30/03/2024, [url](#)

⁴⁴ Sahan Research, 16/04/2024, [url](#)

⁴⁵ Sahan Research, 04/06/2024, [url](#)

⁴⁶ EPO, 13/09/2024, [url](#)

⁴⁷ Addis Standard, 24/07/2024, [url](#)

⁴⁸ ISW (Karr L.), 26/09/2024, [url](#)

⁴⁹ The Reporter, 03/08/2024, [url](#)

⁵⁰ VOA, 02/08/2024, [url](#)

laait op in augustus en september 2024, waarbij ook het economisch leven in deze steden tijdelijk stil valt.⁵¹

In een drietal weken vanaf midden september 2024 arresteren veiligheidstroepen meer dan 100 mensen in Amhara, waaronder academici, ambtenaren, bedrijfsleiders en leden van politieke partijen. De Ethiopische mensenrechtencommissie (Ethiopian Human Rights Commission, EHRC) stelt dat de arrestaties onwettig verlopen. Ook Amnesty International (AI) slaat alarm over de willekeurige detenties en waarschuwt dat deze situatie kan leiden tot een verdere erosie van het vertrouwen.⁵² Onderzoek van AI, gepubliceerd begin november 2024, wijst uit dat de *taskforce*, bestaande uit de ENDF en de regionale veiligheidstroepen, sinds 28 september 2024 duizenden burgers in vier geïmproviseerde detentiekampen heeft ondergebracht in de steden Dangla, Seraba (Chilga), Choris (Kombolcha) en Shewa Robit. Leden van de rechterlijke macht zijn ook gearresteerd, in het bijzonder degenen die de inmenging van de uitvoerende macht in politieke rechtszaken aanvochten, aldus AI.⁵³

Op 2 oktober 2024 kondigen de regionale regering van Amhara en de ENDF een nieuwe ronde militaire operaties tegen Fanomilities aan, wijzend op het aanhoudende geweld en de weigering van de milities om vredesbesprekingen te voeren. De operaties richten zich op drie groepen: leiders van Fanomilities, degenen die de milities steunen en degenen die hen logistieke ondersteuning en informatie bieden. Als reactie kondigen verschillende Fanomilities wegafsluitingen/wegblokkades in de regio aan. Gevechten vinden met name plaats in de zone West-Gojjam, in en rond de steden Jiga, Finote Selam, Denbecha en Bure.⁵⁴

In januari 2025 circuleren berichten over vredesgesprekken tussen de Ethiopische regering en Fano, hoewel een aantal Fanoverteenwoordigers deze meteen stellig ontkennen.⁵⁵

Begin februari 2025 bericht het Ethiopia Peace Observatory (EPO), een dataproject van ACLED, dat de gevechten tussen regeringstroepen en Fanomilitanten voor het eerst sinds september 2024 afnemen. EPO vermeldt daarbij dat grote religieuze feestdagen een rem plaatsen op de vijandelijkheden. Ook maakt de regering bekend dat zo'n 4.000 Fanomilitieleden zich overgeven aan de regering. Een Fanoleider ontkent dit wel meteen.⁵⁶

Midden maart 2025 berichten verschillende bronnen over een grootschalige militaire campagne van Fano gericht op ENDF-posities en overheidsfaciliteiten in belangrijke steden. Het offensief, Operation Unity gedoopt, is een van de meest georganiseerde en onderling gecoördineerde militaire inspanningen van de Fano in de afgelopen maanden. Beide partijen claimen honderden tegenstanders gedood te hebben en ontkennen de claims van de tegenpartij.⁵⁷ Ook het aantal burgerslachtoffers schiet volgens Addis Standard de hoogte in, met gevechten die zich verspreiden over Centraal-Gondar en Noord-Gojjam. De ENDF trekt zich ondertussen terug uit grote delen van landelijk Amhara om hun posities in versterkte steden veilig te stellen. De regering reageert met drone-aanvallen en massale opsluitingen van jonge mannen in zowel Addis Abeba als de regio Amhara.⁵⁸

⁵¹ ISW (Karr L.), 26/09/2024, [url](#)

⁵² Addis Standard, 07/10/2024, [url](#)

⁵³ AI, 06/11/2024, [url](#)

⁵⁴ EPO, 09/10/2024, [url](#)

⁵⁵ Borkena, 26/01/2025, [url](#)

⁵⁶ EPO, 05/02/2025, [url](#)

⁵⁷ Addis Standard, 25/03/2025, [url](#); Sahan Research, 25/03/2025, [url](#); DNE, *Fano Militias Launch Full-Scale Offensive Against Ethiopian Forces in Amhara Region*, 19/03/2025, [url](#); DNE, *Fano Kills More than 355 ENDF Soldiers, Seizes Strategic Towns in Amhara Offensive*, 19/03/2025, [url](#); Al Jazeera, 22/03/2025, [url](#)

⁵⁸ Addis Standard, 25/03/2025, [url](#)

3. Strijdende partijen

De regionale staat Amhara kent een complex veiligheidslandschap gekenmerkt door de proliferatie van gewapende statelijke en niet-statelijke groepen. Statelijke gewapende groepen die in de regio actief zijn en betrokken zijn bij confrontaties zijn onder meer de ENDF, de federale politie, de regionale politie, de lokale aan de staat gebonden Amharamilities⁵⁹ en de Amhara Anti-Riot Force. De niet-statelijke gewapende groepen die in de regio opereren zijn voornamelijk gedecentraliseerde entiteiten die de overkoepelende term Fano gebruiken.⁶⁰

De Fanomilities⁶¹ vormen een gedecentraliseerde en ongecoördineerde beweging, bestaand uit los georganiseerde gewapende groepen van etnisch-nationalistische Amhara.⁶² De Fanobeweging mist een formele organisatiestructuur en een enkel politiek leiderschap, en militanten opereren onder lokale commandostructuren, aldus ICG.⁶³ Toch slagen ze er van tijd tot tijd in om activiteiten te coördineren, al vechten ze ook soms onderling.⁶⁴

Atrsaw Necho en Yared Debebe stellen in hun briefing paper voor het Rift Valley Institute een geografische classificatie van Fanomilities op, waarbij ze ook de sleutelpersonen meegeven.⁶⁵ Voor Gojjam zijn dat bijvoorbeeld Eskinder Nega, oprichter van de politieke partij Balderas, die in mei 2023 het Amhara Popular Front⁶⁶ (APFr) opricht.⁶⁷ De andere belangrijke Fanoleider in Gojjam is Zemene Kassie, die er de Amhara Popular Force (APF) leidt.⁶⁸

GONDAR (de zones Centraal-, West-, Noord- en Zuid-Gondar)	Amhara Fano Unity in Gondar (AFUiG); Fano for Existence, Justice and Democracy Movement (FEJDM); Amhara Fano Unity Council (AFUC)
GOJJAM (de zones Oost- en West-Gojjam)	Amhara Popular Force (APF), Amhara Popular Front (APFr)
SHOA (de zone Noord-Shewa)	One Amhara Fano in Shoa (OAFiS), Amhara Fano Free People Movement (AFFPM), Amhara Fano Unity Council (AFUC)

⁵⁹ Atrsaw Necho, hoofddocent en onderzoeker verbonden aan het departement Politieke Wetenschappen en Bestuurstudies van de Universiteit van Gondar, stelt dat het cruciaal is om een onderscheid te maken tussen niet-statelijke Amharamilities, die vaak maar niet altijd de term Fano hanteren en afhangen van lokale machthebbers, en de aan de staat gelieerde Amharamilities. Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, p. 3, [url](#)

⁶⁰ Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, [url](#)

⁶¹ Fano is een historische Amhaarse term voor vrijwillige strijders. Collectief verzet tegen externe vijanden en binnenlandse onderdrukking is lange tijd de norm geweest in de Amharacultuur. LSE (Bitew B.), 23/11/2023, [url](#); De term krijgt een nieuwe connotatie in 2014-2018 wanneer het synoniem wordt voor de antiregeringsbeweging die protesten leidt in Amhara tegen het Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF). EPO, 19/01/2024, [url](#)

⁶² Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), 02/2024, p. 3, [url](#); Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, p. 9, [url](#)

⁶³ ICG, 16/11/2023, [url](#)

⁶⁴ Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), 02/2024, p. 3, [url](#)

⁶⁵ Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), 02/2024, p. 3, [url](#); Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, p. 9, [url](#)

⁶⁶ Eskinder richt het APF op in de zone Gojjam, maar moet deze zone verlaten na de vrijlating en de terugkeer van Fanocommandant Zemene Kassie naar Gojjam. Eskinder is sindsdien voornamelijk gevestigd in de zone Shewa. News Addis, 22/05/2024, [url](#)

⁶⁷ ICG, 16/11/2023, [url](#)

⁶⁸ Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), 10/2023, [url](#); ICG, 16/11/2023, [url](#)

WOLLO (de zones Noord- en Zuid-Wollo)	East Amhara Fano (EAF), Bete Amhara Fano (BAF), Amhara Fano Unity Council (AFUC)
--	--

Tabel 1: Geografische classificatie van Fanogroepen⁶⁹

Van bij aanvang van de opstand ondervinden Fanomilities obstakels bij hun pogingen om zich te verenigen. Breuklijnen op basis van politieke ideologie, religie en geboorteplaats scheiden de verschillende facties.⁷⁰ Daarenboven opereren er zelfverklaarde of door de gemeenschap gelabelde groepen onder de populariteit van de Fanozaak die zich bezighouden met ontvoeringen voor losgeld, het aanvallen van burgers en criminaliteit. Plotselinge verschuivingen van controle en het ontbreken van duidelijke frontlijnen vertroebelen het beeld verder.⁷¹ Fanoverteenwoordigers beweren dat de onveiligheid de schuld is van de overheid, en geven vaak de schuld aan duistere overheidsmilities.⁷²

ICG geeft aan dat het moeilijk is om het aantal Fanomilitanten in te schatten in een regio met zo'n 35 miljoen inwoners van wie velen vuurwapens bezitten.⁷³ Voorafgaand aan het conflict in Tigray (november 2020) breiden de Fanomilities zich aanzienlijk uit, waarbij populaire figuren groepen strijders rond zich verzamelden.⁷⁴ Anno 2024 bestaan deze Fanogroepen, net als de vele Amharamilities, grotendeels uit recent gemobiliseerde en slecht opgeleide troepen. De meesten van hen zijn boeren of jongeren uit stedelijke gebieden in Amhara die voor de strijd tegen de TDF zijn gemobiliseerd.⁷⁵ Tijdens het conflict krijgen de Fanomilities wapens en training van het federale leger. Maar reeds voor het einde van het conflict in Tigray in november 2022 verslechtert de relatie tussen de Fano en de federale regering wanneer de regering de groep probeert te ontwapenen en te demobiliseren (zie [1. Korte geschiedenis](#)).⁷⁶ Fanomilities genieten veel steun van het grote publiek in Amhara en hebben waardevolle conflictervaring opgedaan. Na de beslissing om de ASF te ontbinden, sluiten veel ASF-leden zich aan bij de Fanomilities, waardoor duizenden individuen met training en wapens aan de gelederen van de beweging worden toegevoegd.⁷⁷ In augustus 2023 geeft een federale functionaris toe dat meer dan de helft van de ASF-strijders zich heeft aangesloten bij de Fano.⁷⁸

Het bestaan van Fano is onlosmakelijk verbonden met de steun en bescherming van de bevolking. De lokale bevolking werkt nauw samen met Fano door het delen van informatie en het bieden van logistieke en materiële steun, evenals veilige schuilplaatsen. Fano heeft ook steun in delen van de Amharadiaspora, die onder andere geld inzamelen. Er zijn hardnekkige geruchten dat Fano financiële steun, wapens en training ontvangt van Eritrea. Al stellen Necho en Debebe dat het moeilijk is te schatten is hoe groot de Eritrese steun daadwerkelijk is.⁷⁹

Gezien de militaire minderwaardigheid vis-à-vis de ENDF, voeren Fanomilities voornamelijk *hit-and-run*-aanvallen, sabotageacties en hinderlagen uit. Deze vorm van oorlogsvoering, hoewel veel minder dodelijk op de korte termijn, put de tegenstander uit, waardoor een langdurig conflict een dure

⁶⁹ Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), 02/2024, p. 3, [url](#)

⁷⁰ Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), 02/2024, [url](#); The New Humanitarian (Taylor L.), 19/09/2024, [url](#); EPO, 13/09/2024, [url](#)

⁷¹ The New Humanitarian (Taylor L.), 19/09/2024, [url](#); EPO, 13/09/2024, [url](#)

⁷² EPO, 13/09/2024, [url](#)

⁷³ ICG, 16/11/2023, [url](#)

⁷⁴ EPO, 19/01/2024, [url](#)

⁷⁵ EPO, s.d., [url](#); EPO, 15/02/2022, [url](#); EPO, 19/04/2022, [url](#); Addis Standard, 07/03/2022, [url](#)

⁷⁶ EPO, 19/01/2024, [url](#)

⁷⁷ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 09/04/2024, [url](#)

⁷⁸ Wilson Center (Tadesse A.), 29/09/2023, [url](#)

⁷⁹ Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), 02/2024, [url](#)

aangelegenheid wordt voor de centrale overheid. Daaruit volgt vaak een afkalving van de legitimiteit van de overheid, met name wanneer de burgerbevolking de zwaarste lasten draagt.⁸⁰

Zowel in april als in september 2024 kondigt de Ethiopische regering een finale operatie aan tegen de Fanotroepen. Volgens lokale nieuwsbronnen zet de regering in september 2024 40.000 troepen in. Verschillende bronnen berichten dat de Ethiopische regering een gedwongen dienstplicht doorvoert.⁸¹ Volgens een rapport van de EHRC is sprake van gedwongen rekrutering in onder meer Oromia om samen met de Ethiopische federale regeringstroepen te vechten tegen rebellengroepen in de regio's Amhara en Oromia.⁸² Tegelijkertijd zijn er ook ENDF-soldaten die overlopen naar de Fano.⁸³

In januari 2025 melden staatsmedia dat zeker 154 voormalige militanten, voorheen actief in de *woreda*⁸⁴ Kelala (Zuid-Wollo), de wapens hebben neergelegd.⁸⁵ Media vermelden dat de voormalige strijders terecht kunnen in het Burqa Demobilization Center en het Seraba Rehabilitation Training Center.⁸⁶

4. Typologie van het geweld

Voor de onderzoeksperiode van 1 maart 2024 tot 28 februari 2025 codeert ACLED 1.395 incidenten in de regio Amhara. Daarvan beschouwt ACLED 1.101 incidenten als *battles*, 89 als *explosions/remote violence* en 205 als *violence against civilians*.⁸⁷

ACLED verdeelt de 89 incidenten van *explosions/remote violence* verder onder in de subcategorieën *air/drone strike* (44 lucht- en drone-aanvallen), *grenade* (24 granaatslagen), *shelling/artillery/missile attack* (16 beschietingen) en *remote explosive/landmine/IED* (5 ontploffingen). De 205 incidenten van geweld tegen burgers (*violence against civilians*) worden onder de subcategorieën *attack* (174 aanvallen), *abduction/forced disappearance* (27 ontvoeringen) en *sexual violence* (4 incidenten van seksueel geweld) geplaatst.⁸⁸

⁸⁰ Addis Standard, 11/10/2024, [url](#)

⁸¹ Borkena, 28/10/2024, [url](#); Sahan Research, 16/04/2024, [url](#)

⁸² VOA, 10/01/2025, [url](#)

⁸³ Sahan Research, 16/04/2024, [url](#)

⁸⁴ Ethiopië is administratief ingedeeld in twaalf regionale staten, die op hun beurt zijn ingedeeld in zones. Elke zone bestaat uit *woredas* of districten. Dorpen en gehuchten worden aangeduid met de term *kebele*.

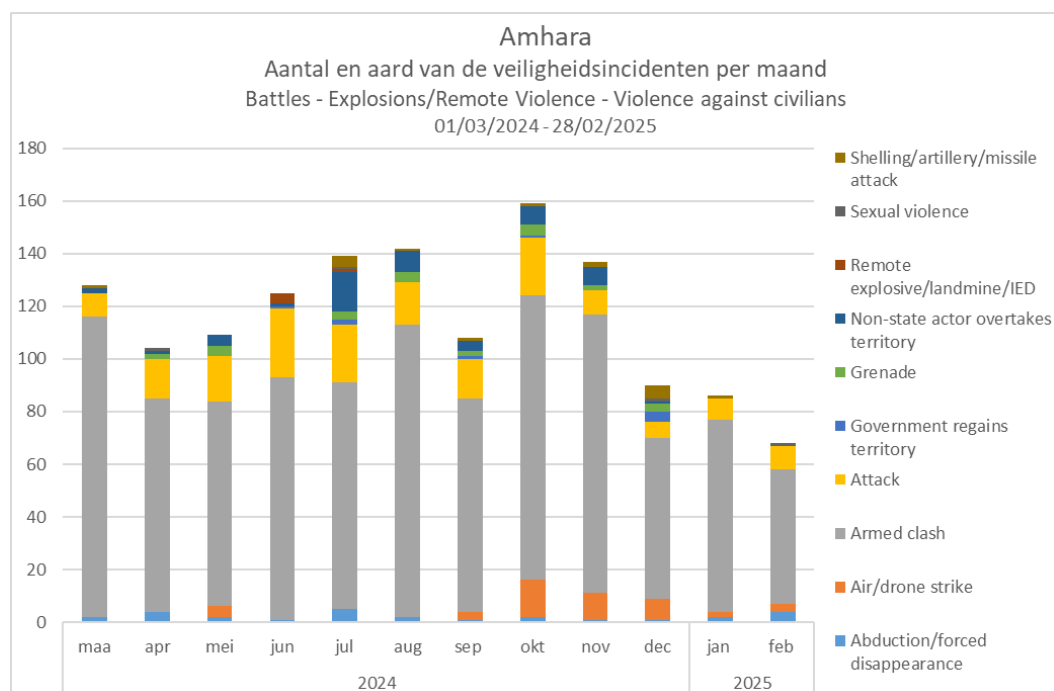
⁸⁵ Fana BC, 17/12/2024, [url](#)

⁸⁶ Fana BC, 01/01/2025, [url](#); Addis Standard, 13/01/2025, [url](#)

⁸⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

⁸⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

De grafiek hieronder geeft het aantal incidenten weer per maand voor de onderzoeksperiode:

Grafiek 1: Amhara: Aantal en aard van de veiligheidsincidenten per maand, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-gegevens [01/03/2024 – 28/02/2025]⁸⁹

Drie vierden van de door ACLED geregistreerde geweldsincidenten in Amhara in de onderzoeksperiode betreffen *armed clashes*, een subcategorie van *battles*. Het gaat hier over confrontaties tussen gewapende partijen, in zo goed als alle gevallen zijn dit gevechten tussen Fanomilities en overheidstroepen, voornamelijk de ENDF. In een enkel geval zijn respectievelijk Oromomilities, Tigraymilities, andere etnische milities (bv. Agewmilities), *kebele*-milities en onbekende gewapende groepen betrokken. Voorbeelden van deze gewapende confrontaties zijn:

- Op 13 februari 2025 breken er gevechten uit tussen de ENDF en Fanomilitanten in Gishen in de *woreda* Ambasel (Zuid-Wollo). Huizen vatten vuur door artilleriebeschietingen. Een vrouw raakt daarbij ernstig gewond door granaatscherven van zwaar geschut.⁹⁰
- Rond 18 februari 2025 botsen de ENDF, de staatspolitie van Amhara en de *kebele*-militie van Tsehay Mewcha met Fanomilitanten in *woreda* Delanta (Zuid-Wollo). De ENDF beweert 41 militanten te hebben gedood, en 27 anderen gevangen te hebben genomen.⁹¹
- Op 6 december 2024 vindt een confrontatie plaats tussen de ENDF en Fano, en herovert het daarbij de stad Feres Bet (West-Gojjam). Het is onbekend of er doden vallen tijdens de gevechten over de controle van de stad. Wel doden Fanomilitanten 31 personen die ze vasthielden in een school nadat ze de controle over de stad aan de ENDF verloren.⁹²
- Op 27 november 2024 breken gevechten uit tussen Fanomilitanten en de politie en de *kebele*-militie van Siya Debir (Noord-Shewa), waarbij een aantal *kebele*-militanten omkomen. De Fano

⁸⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

⁹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

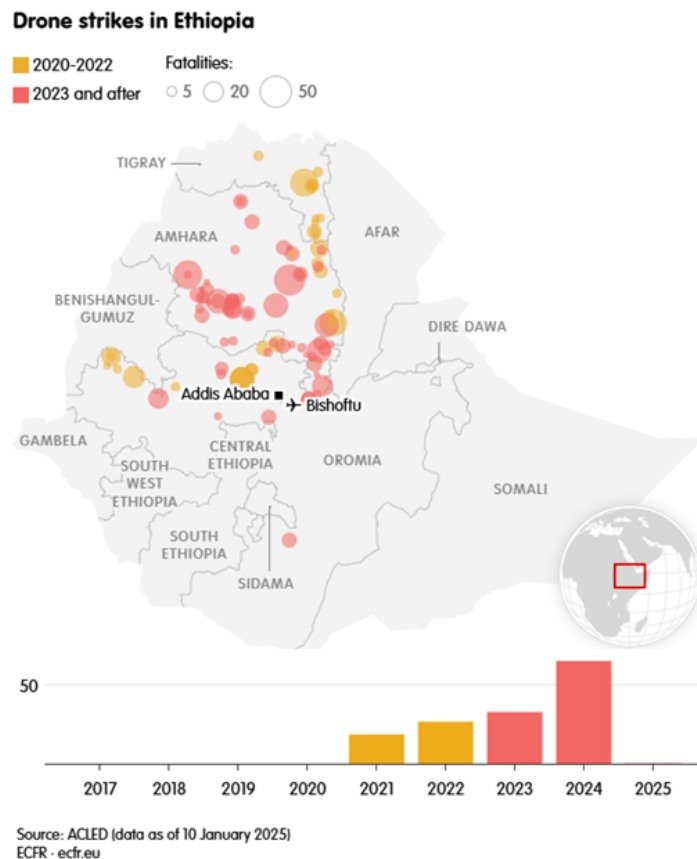
⁹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

⁹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

behouden een aantal uren de controle over de stad en trekken zich daarna terug naar een nabijgelegen dorp.⁹³

Drones zijn een integraal onderdeel van de strijd tegen de Fanogroepen, die opereren in afgelegen gebieden die moeilijk toegankelijk zijn voor soldaten.⁹⁴ Fanogroepen publiceren regelmatig berichten op sociale media waarin ze inwoners waarschuwen om niet in grote aantallen samen te komen of voertuigen te gebruiken in bepaalde gebieden om zo te voorkomen dat ze de aandacht trekken van drones.⁹⁵ Er zijn ook drone-aanvallen op essentiële voorzieningen, waaronder scholen, ziekenhuizen en woningen.⁹⁶

ACLED registreert 44 drone-aanvallen in Amhara in de onderzoeksperiode van 1 maart 2024 tot 28 februari 2025. Daarbij komen 260 personen om.⁹⁷ Op 14 februari 2025 doodt een drone-aanval drie burgers, waaronder een zwangere vrouw en een kind in Amhara. Op 20 februari 2025 doodt een andere zestien burgers in een woonwijk. De regering erkent de aanvallen zelden of nooit publiekelijk, ongeacht hoeveel slachtoffers er vallen en hoeveel binnenlandse tegenreacties ze veroorzaken.⁹⁸

Figuur 1: Drone strikes in Ethiopia⁹⁹

⁹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

⁹⁴ The New Humanitarian (Harter F.), 05/03/2024, [url](#)

⁹⁵ ECFR (Zelalem Z.), 28/02/2025, [url](#)

⁹⁶ DW (Bekele E.), 12/03/2024, [url](#); The New Humanitarian (Vera S.), 12/11/2024, [url](#)

⁹⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

⁹⁸ ECFR (Zelalem Z.), 28/02/2025, [url](#)

⁹⁹ ECFR (Zelalem Z.), 28/02/2025, [url](#)

Zo'n 15 % van het door ACLED geregistreerde geweld betreft geweld gericht tegen burgers (*violence against civilians*). De drie grootste actoren van geweld tegen burgers, volgens de gegevens van ACLED, zijn de ENDF (79 incidenten waarvan 76 aanvallen/*attacks*, 1 ontvoering en 2 incidenten van seksueel geweld), Fanomilities (63 incidenten waarvan 47 aanvallen, 15 ontvoeringen, 1 incident van seksueel geweld) en onbekende gewapende groepen (39 incidenten waarvan 30 aanvallen en 9 ontvoeringen).¹⁰⁰ Fanomilities richten zich voornamelijk op personen die (vermeende) banden hebben met de regering. Regeringstroepen vallen burgers aan die ze verdenken van steun aan, lidmaatschap of sympathie voor Fano. Ongeïdentificeerde gewapende groepen vallen eveneens burgers aan, waaronder bijvoorbeeld vluchtelingen en humanitaire hulpverleners.¹⁰¹

Naast aanvallen tegen burgers, de zogeheten *attacks*, registreert ACLED ook 27 ontvoeringen in Amhara tijdens de onderzoeksperiode. Dit is wellicht een onderschatting van het totale aantal ontvoeringen. De politie van Gondar meldt in september 2024 bijvoorbeeld dat er in de voorgaande weken 64 ontvoeringen in de stad hebben plaatsgevonden. Vrouwen en kinderen zijn daarbij het zwaarst getroffen. Ook de EHRC duidt op een verontrustende stijging van ontvoeringen en verdwijningen vanwege het conflict en de verzwakking van de bestuurlijke structuren. Volgens onderzoek door de EHRC zitten georganiseerde bendes, rebellen (Fanomilitanten) alsook leden van de veiligheidstroepen achter deze ontvoeringen. De autoriteiten van de stad Gondar impliceren de betrokkenheid van de veiligheidstroepen bij het toegenomen aantal ontvoeringen voor losgeld en moord. Hoewel veel van deze ontvoeringen financieel gemotiveerd zijn, waarbij ontvoerders hoge losgelden eisen voor de vrijlating van hun slachtoffers, zijn andere ingegeven door politieke motieven zoals het ondergraven van het centraal gezag, als vergelding of om opgepakte militanten vrij te krijgen.¹⁰²

Ook de vier door ACLED geregistreerde incidenten van seksueel geweld zijn zo goed als zeker een onderschatting van het werkelijke aantal. Het Higher Education Forum in de regionale staat Amhara, een coalitie van Ethiopische maatschappelijke organisaties en universiteiten, meldt in oktober 2024 dat meer dan 5.000 overlevenden van seksueel en gendergerelateerd geweld klinische zorg hebben gezocht in de periode van september 2023 tot september 2024. Het Forum benadrukt dat ook dit aantal slechts een fractie is van het totale aantal incidenten van seksueel geweld in de regio.¹⁰³

5. Doelwitten van het geweld

Grafiek 2 toont het maandelijks aantal incidenten van het type *battles, explosions/remote violence* en *violence against civilians* en de daarbij gevallen dodelijke slachtoffers, van de start van het conflict in april 2023 tot 28 februari 2025. Voor deze volledige periode noteert ACLED 8.650 dodelijke slachtoffers bij 2.135 geweldsincidenten.¹⁰⁴

Op grafiek 2 is te zien hoe het geweld in de zomer van 2023 toeneemt, en daarna afneemt in oktober 2023. Het aantal incidenten is in november 2023 weer op het niveau van de zomer. Zowel december 2023 als januari 2024 kennen een lager aantal geweldsincidenten. Daarna blijft het aantal incidenten vergelijkbaar met de zomer van 2023, met pieken in juli en augustus 2024 en oktober en november 2024. Vanaf november 2024 daalt het aantal geweldsincidenten opnieuw. Het aantal doden kent eveneens pieken en dalen. Vooral in de maanden februari, juni en oktober 2024 vallen hogere

¹⁰⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

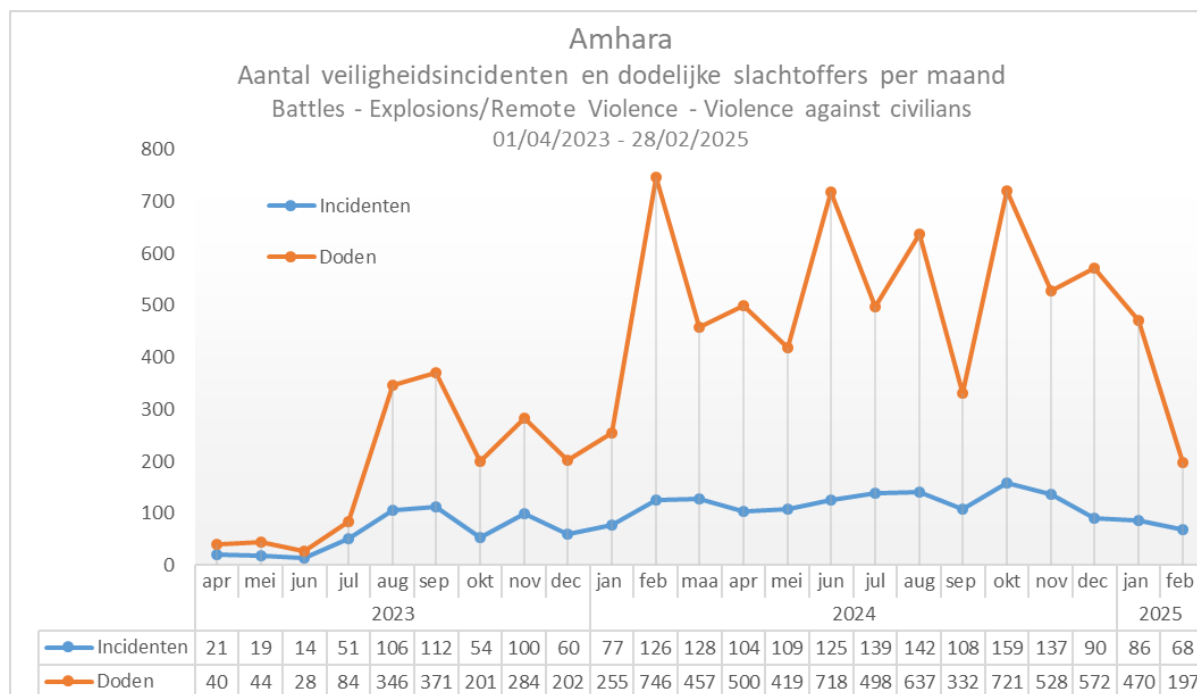
¹⁰¹ EPO, 13/09/2024, [url](#)

¹⁰² Addis Standard, 04/09/2024, [url](#); The New Humanitarian (Taylor L.), 19/09/2024, [url](#)

¹⁰³ The New Humanitarian (Vera S.), 12/11/2024, [url](#); The Reporter, 21/10/2024, [url](#)

¹⁰⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

aantallen doden. Deze dodelijke slachtoffers verwijzen zowel naar gesneuvelde strijders als gedode burgers.

Grafiek 2: Amhara: Aantal veiligheidsincidenten en dodelijke slachtoffers per maand, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-gegevens [01/04/2023 – 28/02/2025]¹⁰⁵

Voor de onderzoeksperiode van 1 maart 2024 tot 28 februari 2025 noteert ACLED 6.049 dodelijke slachtoffers in de regio Amhara bij incidenten van het type *battles, explosions/remote violence* en *violence against civilians*.¹⁰⁶

ACLED noteert gewelddaden waarbij burgers “the main or only target” zijn onder de noemer *civilian targeting*. Naast alle incidenten binnen de categorie *violence against civilians* bevat de cluster *civilian targeting* ook gewelddaden geregistreerd als *explosions/remote violence*. ACLED definieert burgers als per definitie ongewapende slachtoffers van geweld. In die zin beschouwt ACLED veiligheidspersoneel in burger, dus ongewapend, als burgers wanneer ze het doelwit zijn van geweld.¹⁰⁷ Uit een toepassing van deze filter op de ACLED-gegevens voor Amhara voor de onderzoeksperiode komt naar voor dat er 1.044 burgerdoden (op een totaal van 6.049 dodelijke slachtoffers) vallen bij 262 incidenten van *civilian targeting* (op een totaal van 1.395 geweldsincidenten). Twee derden van het geregistreerde geweld gecategoriseerd als *explosions/remote violence* is gericht tegen burgers.¹⁰⁸

Ook tijdens gevechten tussen twee strijdende partijen vallen burgerslachtoffers, ook al is het geweld niet direct tegen hen gericht. Gevechten vinden bijvoorbeeld plaats tijdens momenten van veel woon-werkverkeer of marktbezoeken, en resulteren zo in dodelijke burgerslachtoffers. Zo verklaart een inwoner van Debre Medhanit, een gebied in de buurt van de stad Mertole Mariam (West-Gojjam) in

¹⁰⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹⁰⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹⁰⁷ ACLED, 06/2023, pp. 22, 23, 29, [url](#)

¹⁰⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

een interview met Addis Standard dat minstens vijf mensen omkomen door verdwaalde kogels tijdens gevechten tussen de veiligheidstroepen en Fanomilitanten in maart 2025.¹⁰⁹

Een rapport van december 2024 van de hand van het Forum voor Hoger Onderwijs in Amhara, de vereniging van instellingen voor hoger onderwijs in de regio Amhara, geeft aan dat naar schatting 15.000 burgers zijn gedood door luchtaanvallen en andere vormen van direct geweld door de regering in de voorbije vijf jaar.¹¹⁰

Burgers zijn de dupe van het gewapende geweld in Amhara, aldus EPO.¹¹¹ Uit de gegevens van ACLED voor de onderzoeksperiode komt naar voor dat wanneer Fanomilitanten burgers viseren bij geweld, ze zich doorgaans richten tegen onderwijzers, personen gelinkt aan de regering en de regerende Prosperity Party¹¹², personen van andere etnische groepen zoals Oromo, Agew, Qemant en Soedanese vluchtelingen.¹¹³ Zo vermoorden Fanomilitanten 37 districts- en *kebele*-functionarissen van de stad Feres Bet in de *woreda* Dega Damot (West-Gojjam) op 6 december 2024, nadat ze hen twee maanden hadden vastgehouden na de terugtrekking van de ENDF uit de regio.¹¹⁴ Al blijkt uit de ACLED-gegevens dat ook Fano willekeurig geweld pleegt in de vorm van moorden en misbruik van burgers.¹¹⁵

ENDF-geweld tegen burgers lijkt volgens de ACLED-gegevens doorgaans willekeurig, al lijkt ook sprake van meer doelgericht geweld tegen jeugd, studenten, landbouwers en personen waarvan ze sympathie of steun vermoeden aan de Fanobeweging.¹¹⁶ Zo viseert de ENDF Fanomilitanten met drone-aanvallen, maar komen ook honderden burgers om bij die willekeurige aanvallen door de ENDF. Mensenrechtengroepen beschuldigen de Ethiopische autoriteiten en de veiligheidstroepen van buitengerechtelijke executies, massale arrestaties en aanvallen op scholen en ziekenhuizen.¹¹⁷ Naarmate de gevechten tussen regeringstroepen en Fanomilitaties toenemen, nemen ook de burgerslachtoffers toe. Zo meldt HRW dat regeringstroepen op 29 januari 2024 in Merawi zes uur lang burgers doodschieten op de straten en tijdens huiszoekingen na een eerdere *hit-and-run*-aanval van Fanotroepen op de stad. De ENDF doodt daarbij tientallen burgers, voornamelijk mannen, maar ook vrouwen. De soldaten plunderen en vernielen eigendommen van burgers. Op 24 februari executeren Ethiopische strijdkrachten acht burgers in Merawi na een aanval door Fanostrijders in de stad. De ngo Ethiopian Human Rights Council (EHRCO) stelt na onderzoek dat 89 burgers zijn gedood in Merawi. De EHRC, een federaal staatsorgaan, stelt dat Ethiopische troepen 45 inwoners hebben gedood.¹¹⁸ Op 24 juni 2024 valt de ENDF burgers aan in de stad Adete (Noord-Gojjam) na een confrontatie met een Fanomilitie. Regeringstroepen zouden elf mensen hebben gedood die ze ervan beschuldigden informatie te hebben verstrekt aan Fano.¹¹⁹ Journalist Fred Harter merkt op dat Fanomilitanten losjes georganiseerd zijn en alleen AK-47-geweren dragen, waardoor ze moeilijker te onderscheiden zijn van burgers.¹²⁰

In september 2024 wijst de EHRC op een ineenstorting van de veiligheids- en bestuursstructuren als gevolg van de aanhoudende conflicten in de regio's Amhara en Oromia, wat leidt tot aanvallen op

¹⁰⁹ Addis Standard, 14/03/2025, [url](#)

¹¹⁰ PeaceRep (Gebrehiwot Berhe M.), 2025, [url](#)

¹¹¹ EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹¹² Addis Standard, 07/06/2024, [url](#); Addis Standard, 10/12/2024, [url](#);

¹¹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹¹⁴ Addis Standard, 10/12/2024, [url](#); HRW, 04/04/2024, [url](#)

¹¹⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹¹⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹¹⁷ AI, 26/02/2024, [url](#); The New Humanitarian (Vera S.), 12/11/2024, [url](#)

¹¹⁸ HRW, 04/04/2024, [url](#)

¹¹⁹ EPO, 13/09/2024, [url](#)

¹²⁰ The New Humanitarian (Harter F.), 05/03/2024, [url](#)

burgers, zowel door partijen in het conflict als door criminelen.¹²¹ In augustus 2024 meldt de federale overheid 42 operaties tegen Fanomilities, waarbij honderden doden zouden zijn gevallen. Ondanks deze operaties en een poging om het narratief over het conflict te controleren, is het volgens EPO duidelijk dat de capaciteit van de overheid om de veiligheid van burgers te waarborgen aanzienlijk is afgenomen, wat kansen biedt voor criminele activiteiten.¹²² Er zijn steeds meer tekenen van zo'n opportunistische criminaliteit, zoals ontvoeringen, waarbij humanitaire hulpverleners het doelwit zijn geworden. Lokaal personeel van Ethiopische ngo's lopen daarbij het grootste risico.¹²³

Gezondheidswerkers krijgen sinds het begin van het conflict in april 2023 te maken met aanvallen. Van 1 april 2023 tot 14 februari 2025 registreert ACLED achttien gewelddadige incidenten gericht op gezondheidswerkers en -faciliteiten, waaronder vijf luchtaanvallen.¹²⁴ Soldaten hebben medisch personeel geslagen, gearresteerd en geïntimideerd omdat ze patiënten behandelen die mogelijks tot de Fano behoren, aldus HRW. Ziekenhuizen zijn ook overvallen en ambulances zijn aangevallen.¹²⁵

In april 2024 uit de Ethiopische Hoge Raad voor Islamitische Zaken zijn bezorgdheid over aanvallen die specifiek gericht zijn op moslims in Amhara. In een verklaring schetst de Raad verschillende incidenten van geweld tegen de moslimgemeenschap in de regio.¹²⁶ Het etnonationalisme van de Fano is nauw verbonden met het Ethiopisch-orthodoxe christendom, aldus The Africa Report.¹²⁷ In het bijzonder in Gojjam is de Amhara-identiteit nauw verweven met de Orthodoxe Kerk. Moslims worden vaak gezien als buitenstaanders die niet dezelfde politieke aspiraties delen als hun orthodoxe burens, schrijft EPO.¹²⁸ Dit creëert een ongemakkelijke situatie voor religieuze minderheden. Ze bevinden zich tussen wal en schip omdat ze de regering niet vertrouwen, maar zich tegelijkertijd niet aanvaard voelen door Fano. Toegenomen politieke spanningen uiteten zich in Amhara ook in religieuze spanningen.¹²⁹ In april 2024 noteert ACLED aanvallen op moslims in vijf steden in Amhara, met ten minste tien doden tot gevolg. Zo schieten onbekende gewapende mannen op 7 april 2024 vijf moslims dood in Bahir Dar op de terugweg van een moskee. Drie moslims komen om in Gondar na een aanval door onbekenden.¹³⁰

6. Geografische verdeling

In de begindagen van de rebellie grijpen Fanomilities via verrassingsaanvallen tijdelijk de controle over een aantal steden. Door de inzet van tanks en artillerie slaagt het leger erin de controle terug te winnen. De Fanotroepen hergroeperen zich en trekken zich terug naar het bergachtige platteland. De autoriteiten en het leger, dat nauwelijks nog controle heeft over het platteland, lijken prioriteit te geven aan de controle over steden, strategische wegen en essentiële infrastructuur. Fanogroepen voeren vanaf het platteland *hit-and-run*-aanvallen uit op overheidsdoelwitten zoals ENDF-konvoien en overheidsfunctionarissen, en steden, om wapens te bemachtigen en gevangenen te bevrijden uit

¹²¹ EPO, 13/09/2024, [url](#)

¹²² EPO, 13/09/2024, [url](#)

¹²³ The New Humanitarian (Taylor L.), 19/09/2024, [url](#)

¹²⁴ EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹²⁵ The New Humanitarian (Vera S.), 12/11/2024, [url](#)

¹²⁶ Addis Standard, 09/04/2024, [url](#)

¹²⁷ The Africa Report, 26/09/2023, [url](#)

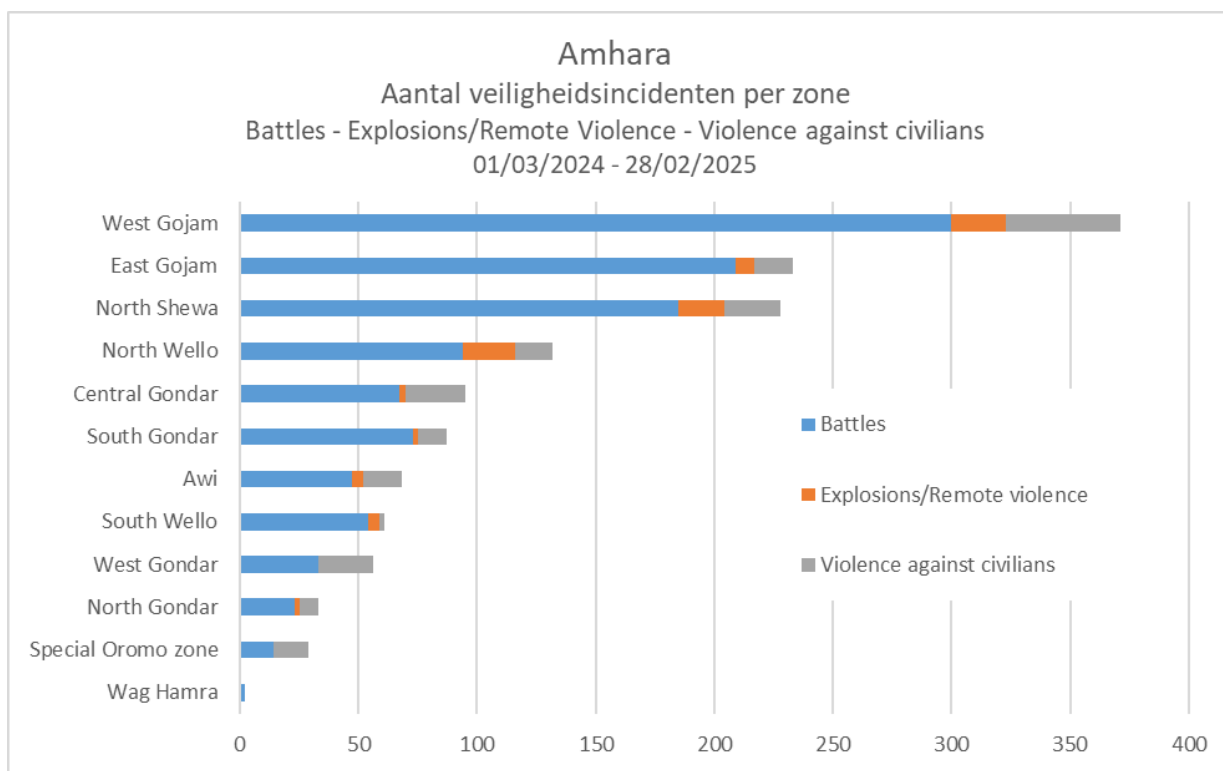
¹²⁸ EPO, *EPO Weekly Update (16 April 2024)*, 17/04/2024, [url](#); Borkena, 10/03/2024, [url](#)

¹²⁹ Lacuna Magazine, *Ethiopia*, 11/12/2024, [url](#); EPO, 17/04/2024, [url](#)

¹³⁰ EPO, 17/04/2024, [url](#); Borkena, 10/03/2024, [url](#)

gevangenissen en politiebureaus. Ze slagen er in tijdelijk strategische wegen en kleinere steden en dorpen te controleren. Soms voeren Fanogroepen grotere gecoördineerde aanvallen uit op steden.¹³¹

De opstandelingen betwisten de federale controle in een groot deel van de regionale staat.¹³² Onderstaande grafiek geeft de geografische spreiding weer van de geweldsincidenten per zone tijdens de onderzoeksperiode.

Grafiek 3: Amhara: Aantal veiligheidsincidenten per zone, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-gegevens [01/03/2024 – 28/02/2025]¹³³

Uit grafiek 3 blijkt dat het aantal geweldsincidenten ongelijk verdeeld is over de verschillende zones, waarbij vooral de zuidelijke zones West- en Oost-Gojjam en Noord-Shewa¹³⁴ het zwaarst getroffen zijn.¹³⁵ Ook in de zones Noord-Wello, Centraal- en Zuid-Gondar is de strijd intens doorheen de onderzoeksperiode.¹³⁶

Het conflict speelt zich grotendeels af in de landelijke hooglanden, maar Fano is er ook in geslaagd om stedelijke gebieden binnen te dringen. Deze invallen lokken vaak gewelddadige reacties van de veiligheidstroepen uit tegen de lokale bevolking.¹³⁷ Zo is de controle over de stad Merawi sinds augustus 2023 meerdere malen verschoven tussen Fano en het ENDF. Overnames door de ene of andere partij gaan steeds gepaard met wraakaanvallen tegen personen met (vermeende) sympathieën voor de tegenstander. Na een aanval van Fanomilitanten op de stad eind januari 2025 gaan ENDF-

¹³¹ The New Humanitarian (Harter F.), 05/03/2024, [url](#)

¹³² ICG, 16/11/2023, [url](#)

¹³³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹³⁴ Er bestaat ook een zone Noord-Shewa in Oromia. In deze COI Focus wordt steeds verwezen naar Noord-Shewa in de regio Amhara, tenzij expliciet anders vermeld.

¹³⁵ EPO, 05/02/2025, [url](#)

¹³⁶ Addis Standard, 08/10/2024, [url](#)

¹³⁷ The New Humanitarian (Vera S.), 12/11/2024, [url](#)

soldaten achter burgers aan die ze verdenken van steun aan de Fano.¹³⁸ Gezien de regeringstroepen en politie zich voornamelijk tot de steden beperken, maken gewapende actoren gebruik van het veiligheidsvacuüm op het platteland, waar overvallen en ontvoeringen voor losgeld wijdverbreid zijn.¹³⁹

Regionaal spelen ook andere breuklijnen dan die tussen de federale strijdkrachten en de Fanomilities.

De speciale Oromozone en de aangrenzende zone Noord-Shewa zijn de afgelopen jaren het toneel geweest van gewelddadige gevechten tussen Fanomilities, veiligheidstroepen en lokale gewapende militie.¹⁴⁰ De opstand in Amhara creëert een groeiend gevoel van ongemak onder de etnische Oromo in Amhara.¹⁴¹ Volgens de ACLED-gegevens vinden in de speciale Oromozone tijdens de onderzoeksperiode 29 incidenten plaats, waarvan 14 gevechten (*battles*) en 15 incidenten gericht tegen burgers (*violence against civilians*). Het gaat daarbij voornamelijk over gevechten tussen Fanomilities of Amharamilities en Oromomilities. Het geweld tegen burgers wordt door ACLED toegeschreven aan Fanogroepen en Amharamilities en gericht tegen Oromoburgers.¹⁴²

Rond de grens met de naburige regio Tigray vinden sporadisch geweldsincidenten plaats. In februari, maart en april 2024 is sprake van een escalatie van vijandelijkheden tussen militie uit de regio's Amhara en Tigray in de *woreda's* Raya Alamata, Zata, Ofla en Alamata in Zuid-Tigray. De gevechten eindigen na een tweetal dagen met de tussenkomst van federale troepen.¹⁴³ Doorheen mei en juni 2024 vindt volgens ACLED-gegevens sporadisch geweld plaats in Zuid-Tigray, voornamelijk gepleegd door Tigraymilitie tegen burgers van Amhara-etnie.¹⁴⁴ Militie onder het commando van de APP, een belangrijke bondgenoot van Abiy, controleren West- en delen van Noordwest-Tigray. Deze militie zijn gelieerd aan de federale overheid en staan toe dat ENDF-eenheden Fanopositie aanvallen vanuit door hen gecontroleerd gebied.¹⁴⁵ ACLED tekent twee gevechten op tussen de ENDF en Fanomilities in West-Tigray, in mei en oktober 2024. Daarnaast registreert ACLED een gevecht tussen Tigraymilitanten en een *kebele*-militie in de *woreda* Addi Arekay (Noord-Gondar), dichtbij de grens met Tigray, in juni 2024 waarbij minstens zes burgers omkomen en heel wat huizen in brand gestoken worden.¹⁴⁶

Tot slot bericht Sudan Tribune in juni 2024 over invallen van Ethiopische militie in Soedanees grondgebied, in de grensregio Al-Fashqa. Het geweld gaat gepaard met plunderingen en aanvallen op boeren en herders in het grensgebied. De militie willen de landbouwgronden in het gebied innemen.¹⁴⁷

7. Verplaatsingen van de bevolking

Tussen juli en augustus 2024 voert de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in het kader van haar Displacement Tracking Matrix (DTM) een 37^e ronde van de *site assessment* (SA ronde 37) uit in Ethiopië. In Amhara identificeert IOM 166.353 ontheemden (*internally displaced people*, IDP) op 271 toegankelijke locaties in de regio. IOM merkt daarbij op dat vanwege de onveiligheid de regio grotendeels ontoegankelijk is, en dat het werkelijke aantal hoger ligt. Volgens de laatste SA voor het

¹³⁸ HRW, *Ethiopia: Military Executes Dozens in Amhara Region*, 04/04/2024, [url](#)

¹³⁹ The New Humanitarian (Harter F.), 21/11/2024, [url](#)

¹⁴⁰ Addis Standard, 30/03/2024, [url](#)

¹⁴¹ Ethiopia Insight, 29/05/2024, [url](#)

¹⁴² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹⁴³ EPO, 24/04/2024, [url](#)

¹⁴⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

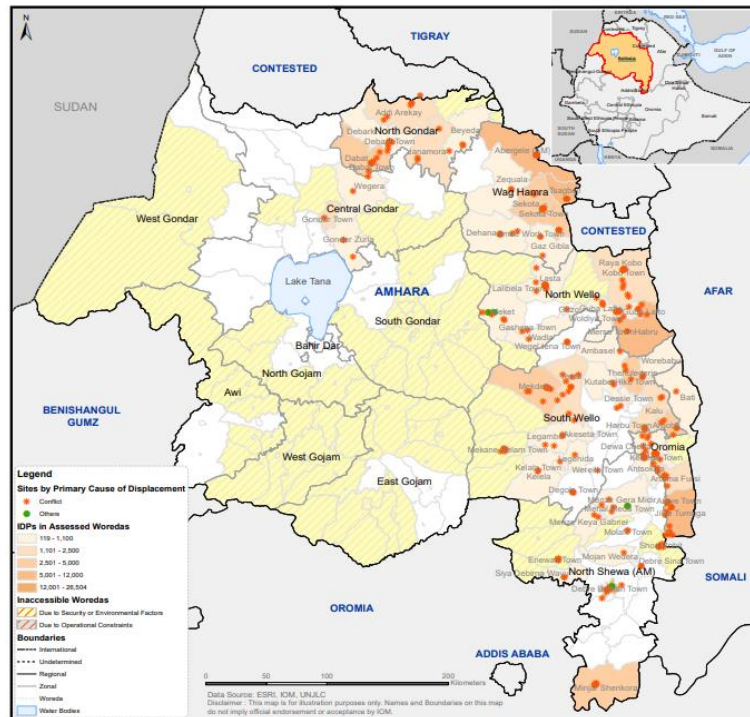
¹⁴⁵ EPO, 13/05/2024, [url](#)

¹⁴⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 07/03/2025, [url](#)

¹⁴⁷ Sudan Tribune, 24/06/2024, [url](#)

uitbreken van het conflict, uitgevoerd in de periode van november 2022 tot juni 2023 (SA ronde 33), huisvest de regio Amhara naar schatting 436.805 IDP's op 726 beoordeelde locaties.¹⁴⁸

Conflict is de belangrijkste reden voor ontheemding (98,5 %). De meerderheid van de ontheemden verblijft in gastgemeenschappen (83,8 % van de beoordeelde locaties), gevolgd door collectieve centra (12,5 %), kampen (2,2 %) en spontane nederzettingen (1,5%). De grootste groep van de ontheemden is reeds drie jaar voorafgaand aan de beoordeling ontheemd op de huidige locatie (41,3 %), gevolgd door ontheemding tot een jaar voorafgaand aan de beoordeling (31,5 %), en een tot twee jaar voorafgaand aan de beoordeling (22 %).¹⁴⁹

Figuur 2: Amhara – Demographics and Mobility (IOM DTM SA Regional Report)¹⁵⁰

Een rapport van september 2024 door de Global Shelter Cluster (GSC) en het VN-Vluchtelingenagentschap (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) bericht over de ontheemding van meer dan 76.000 personen in de vier voorafgaande maanden in acht zones van de regio Amhara. Een derde van deze IDP's vindt een onderkomen bij lokale gemeenschappen, terwijl de meerderheid genoopt is toevlucht te zoeken in overvolle collectieve centra. UNHCR benadrukt dat de aanhoudende onveiligheid de ontheemding voedt en de lokale economie ernstig schaadt.¹⁵¹

Volgens de GSC zijn de leefomstandigheden van meer dan 560.000 personen die in 33 kampen voor ontheemden wonen deplorabel vanwege de lange duur van verblijf, de overbevolking en de structurele schade door geweld, waardoor veel opvangcentra in feite onbewoonbaar zijn. Het rapport merkt voorts op dat de verslechterende veiligheidssituatie de levensomstandigheden ernstig beïnvloedt, gezien velen geen toegang hebben tot duurzame bestaansmiddelen of levensonderhoud.¹⁵²

¹⁴⁸ IOM DTM, 2025, p. 14, [url](#)

¹⁴⁹ IOM DTM, 2025, p. 14, [url](#)

¹⁵⁰ IOM DTM, 2025, p. 14, [url](#)

¹⁵¹ GSC, UNHCR, 20/09/2024, [url](#)

¹⁵² IOM, GSC, 05/03/2025, [url](#); Addis Standard, 06/03/2025, [url](#)

In de regio verblijven ook duizenden vluchtelingen uit buurland Soedan. Drie locaties bieden onderdak aan Soedanese vluchtelingen: Awlala, Kumer en het transit- en opvangcentrum in Metema. In Amhara zijn Soedanese vluchtelingen het slachtoffer van aanvallen, ontvoeringen, plunderingen en verkrachtingen.¹⁵³ De herhaaldelijke aanvallen dwingen hen de kampen te verlaten en te kamperen in bossen verderop.¹⁵⁴ De vluchtelingen moeten het bovendien stellen zonder humanitaire hulp. Er is ook een gebrek aan schuilplaatsen om hen te beschermen tegen de regen en de zon.¹⁵⁵ Ook Eritrese vluchtelingen in het kamp Alemwach (Noord-Gondar) melden dat ze te maken hebben met diefstallen, ontvoeringen en fysieke aanvallen door lokale gewapende mannen die regelmatig het kamp binnenkomen. Het conflict in Amhara heeft geleid tot een algemene ineenstorting van de openbare orde en een verlamming van de lokale economie. Gezien de regeringstroepen en de politie zich voornamelijk tot de steden beperken, buiten gewapende actoren het veiligheidsvacuüm op het platteland uit. Diefstallen en ontvoeringen voor losgeld zijn er wijdverbreid.¹⁵⁶ Families van Eritrese vluchtelingen die vastgehouden worden door onbekenden in de Noord-Gondar beweren dat ze onder druk worden gezet om 500.000 Ethiopische birr losgeld (omgerekend zo'n 3.500 euro) te betalen voor hun vrijlating.¹⁵⁷ Soedanese en Eritrese vluchtelingen beschrijven hun aanvallers als milities uit de bergen en gewapende leden van de lokale gemeenschap die misbruik maken van de ineenstorting van de openbare orde voor financieel gewin, evenals Fanomilitanten.¹⁵⁸

De onveiligheid betekent dat hulporganisaties moeite hebben om diensten te leveren in Amhara. Het VN-Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, UNOCHA) classificeert het grootste deel van de regio als moeilijk bereikbaar of gedeeltelijk toegankelijk. In november 2024 breken gevechten uit tussen Fanomilities en de ENDF rond Alemwach en Metema aan de Soedanese grens, wat de situatie voor Soedanese en Eritrese vluchtelingen er bemoeilijkt.¹⁵⁹

8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven

Het conflict in Amhara heeft ernstige gevolgen voor de basisvoorzieningen en dagelijkse activiteiten van burgers in de regio.¹⁶⁰ Inwoners van de regio melden tekorten en prijsstijgingen voor medicijnen en basisbenodigdheden.¹⁶¹ Het conflict heeft geleid tot een algemene ineenstorting van de openbare orde en een verlamming van de lokale economie met een beperkte productie, hoge werkloosheid en een algemeen gevoel van onzekerheid dat investeringen belemmert.¹⁶² In maart 2024 veroorzaakt een aanval op een hoogspanningsleiding, die loopt van Bahir Dar tot Alamata, een stroomuitval in de meeste delen van de regio.¹⁶³

Het conflict heeft een verwoestende impact op het gezondheidssysteem van de regio. In juli 2024 publiceert HRW een rapport waarin het documenteert dat Ethiopische troepen de werking van ziekenhuizen hinderen door middel van arrestaties, intimidatie en zelfs moorden op medisch personeel. Ethiopische veiligheidstroepen plegen eveneens aanvallen op patiënten, en plunderen en

¹⁵³ Radio Dabanga, 26/04/2024, [url](#); Sudan Tribune, 30/05/2024, [url](#)

¹⁵⁴ Sudan Tribune, 30/05/2024, [url](#)

¹⁵⁵ Sudan Tribune, 30/05/2024, [url](#)

¹⁵⁶ The New Humanitarian (Harter F.), 21/11/2024, [url](#)

¹⁵⁷ Addis Standard, 02/01/2025, [url](#)

¹⁵⁸ The New Humanitarian (Harter F.), 21/11/2024, [url](#); The New Humanitarian, 27/06/2024, [url](#)

¹⁵⁹ The New Humanitarian (Harter F.), 21/11/2024, [url](#)

¹⁶⁰ EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹⁶¹ Addis Standard, 12/12/2024, [url](#); EPO, 13/09/2024, [url](#)

¹⁶² The Reporter, 30/03/2024, [url](#); Ethiopia Insight, 29/05/2024, [url](#)

¹⁶³ Addis Standard, 06/03/2024, [url](#)

vernietigen zorginstellingen en medische infrastructuur.¹⁶⁴ Zo meldt het Ethiopische Rode Kruis begin 2025 twee aanvallen op ambulances, een in Amhara en een in de naburige regio Oromia.¹⁶⁵ De gevechten verstoren de levering van medische benodigdheden waardoor ziekenhuizen en zorgcentra te maken krijgen met acute en langdurige tekorten aan essentiële medicijnen en andere benodigdheden.¹⁶⁶ Een rapport van december 2024 van de hand van het Forum voor Hoger Onderwijs in Amhara geeft aan dat het conflict tot dan toe 40 van de 100 ziekenhuizen en 457 van de 917 gezondheidscentra in de regio heeft beschadigd.¹⁶⁷ Addis Standard wijst erop dat vanwege het hoge aantal malariagevallen (een miljoen besmettingen en 50 sterfgevallen in november 2024) en de toename van het aantal cholera-gevallen (4.400 besmettingen en 60 sterfgevallen in november 2024) er een overweldigende last ligt op de resterende functionele gezondheidsinstellingen.¹⁶⁸

Ook het onderwijs heeft te lijden onder het conflict. In november 2024 zegt het Forum voor Hoger Onderwijs in Amhara dat 4,7 miljoen kinderen in de regio op dat moment niet naar school gaan. Meer dan de helft van die kinderen komen uit de zones Noord-, West- en Oost-Gojjam en Centraal-Gondar. Daarnaast zijn 4.870 scholen in de regio gesloten, wat 47 % van het totale aantal scholen in de regio uitmaakt. Meer dan 1.500 scholen zijn verwoest.¹⁶⁹ In maart 2025 bericht het regionale Onderwijsbureau van Amhara dat nog steeds 4,5 miljoen studenten niet naar school gaan en dat er nog meer dan 3.600 scholen gesloten blijven.¹⁷⁰ Fanomilities bevelen bovendien de sluiting van scholen, en plegen aanvallen op of ontvoeren leerkrachten die zich niet aan die bevelen houden.¹⁷¹

Over de hele regio is sprake van communicatiestoringen sinds het begin van de noodtoestand in augustus 2023. Bronnen berichten over maandenlange internetstoringen doorheen 2024.¹⁷² Aan deze storingen komt een einde in juli 2024 met herstelde datadiensten in negentien steden in Amhara. De verbinding blijft traag en inconsistent. De Ethiopische ngo Center for Advancement of Rights and Democracy (CARD) verduidelijkt dat breedbandinternetdiensten eerder al operationeel waren, en mobiele datadiensten vanaf juli 2024 ook opnieuw werken.¹⁷³ Volgens CARD zijn internetstoringen geen nieuw fenomeen in Ethiopië, maar gemeengoed in de context van conflict en instabiliteit.¹⁷⁴

Wegafsluitingen isoleren Amhara van de rest van Ethiopië. Centrale wegen worden regelmatig afgesloten vanwege gevechten tussen Fano en regeringstroepen. Het ENDF-commandocentrum van Centraal-Shewa, bevoegd voor de implementatie van de noodtoestand in het gebied, kondigt in februari en maart 2024 wegafsluitingen af tussen de steden Debre Berhan, Shewa Robit en Dessie in een poging het escalerende geweld een halt toe te roepen.¹⁷⁵ In april 2024 is de weg die de regio met Addis Abeba verbindt, een maand lang door het leger afgesloten.¹⁷⁶ Transport komt sporadisch volledig tot stilstand, bijvoorbeeld na oproepen van Fanomilities in Tilili, Jiga en Bure (West-Gojjam) in de eerste week van oktober 2024 na een escalatie van geweld, en in delen van Oost-Gojjam, Zuid- en Oost-Wollo in december 2024 nadat de overheid een nieuwe ronde operaties tegen de groep aankondigt.¹⁷⁷ Op 9 december 2024 kondigen vertegenwoordigers van verschillende Fanomilities

¹⁶⁴ HRW, 03/07/2024, [url](#)

¹⁶⁵ Addis Standard, 01/01/2025, [url](#)

¹⁶⁶ HRW, 03/07/2024, [url](#)

¹⁶⁷ PeaceRep (Gebrehiwot Berhe M.), 2025, p. 11, [url](#)

¹⁶⁸ Addis Standard, 27/11/2024, [url](#)

¹⁶⁹ Addis Standard, 27/11/2024, [url](#)

¹⁷⁰ Addis Standard, 31/03/2025, [url](#)

¹⁷¹ EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹⁷² The New Humanitarian, 27/06/2024, [url](#); Le Monde (Hochet-Bodin N.), 09/04/2024, [url](#)

¹⁷³ Addis Standard, 15/07/2024, [url](#)

¹⁷⁴ Addis Standard, 29/06/2024, [url](#)

¹⁷⁵ Addis Standard, 30/03/2024, [url](#); Addis Standard, 06/04/2024, [url](#); EPO, 28/02/2024, [url](#)

¹⁷⁶ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 09/04/2024, [url](#)

¹⁷⁷ Addis Standard, 08/10/2024, [url](#); Addis Standard, 12/12/2024, [url](#); EPO, 17/12/2024, [url](#)

wegafsluitingen aan in de zones Oost- en West-Gojjam, Noord- en Zuid-Wello. Volgens Fano dienen de wegafsluitingen ter bescherming van burgers tegen gevechten met de veiligheidstroepen. De wegafsluitingen in Gojjam worden op 17 december 2024 opgeheven. De hoofdweg die Dessie verbindt met Addis Abeba wordt op 11 december 2024 opnieuw open gesteld.¹⁷⁸

De luchthavens in Amhara zijn open voor commercieel verkeer. Volgens de website van Ethiopian Airlines zijn er meerdere directe vluchten per dag van Addis Ababa naar Bahir Dar (tot veertien vluchten per dag) en Gondar (drie per dag).¹⁷⁹

Het conflict hindert tevens de bewegingsvrijheid van burgers binnen de regio. Avondklokken perken de bewegingsvrijheid in, net zoals aanvallen op de weg, plunderingen en ontvoeringen.¹⁸⁰ Transportbedrijven staken hun activiteiten in specifieke gebieden, zoals de route van Gondar naar Metema, of nemen omwegen om aanvallen te vermijden. Bovendien moeten voertuigen betalen bij de verschillende controleposten van overheidstroepen of Fanomilities, wat de kosten van transport en basisgoederen opdrijft.¹⁸¹ Chauffeurs geven aan dat gewapende groepen steekpenningen tot 1.000 *birr* per voertuig vragen bij controleposten. Ze melden eveneens gevallen waarbij gewapende personen voertuigen in beslag nemen tot de eigenaar een bedrag betaalt.¹⁸² Een artikel van maart 2024 in The Reporter beschrijft een reis van de stad Kombolcha tot Lalibela. Op de 310 kilometer lange route komt de journalist 25 veiligheidscontroles tegen.¹⁸³

Het geweld en de beperkingen op de bewegingsvrijheid hebben ook een nefaste invloed op activiteiten die inkomen genereren en de landbouw.¹⁸⁴ Wegblokkades hinderen het transport van basisgoederen, economische activiteiten en de toegang tot voedselbronnen, waardoor arme huishoudens afhankelijk zijn van humanitaire voedselhulp en sociale steun. Na geweldsincidenten keren huishoudens doorgaans na enkele dagen terug naar hun normale levensonderhoud, met name naar hun velden.¹⁸⁵

De pers mag Amhara niet bezoeken en de VN hebben slechts beperkte toegang.¹⁸⁶ De onveiligheid betekent immers dat hulporganisaties moeite hebben om diensten te leveren. UNOCHA classificeert het grootste deel van de regio als "moeilijk te bereiken" of "gedeeltelijk toegankelijk" op de toegangskaarten. In 2024 zijn er minstens zes hulpverleners vermoord in Amhara. Elf anderen zijn ontvoerd en beroofd door gewapende mannen.¹⁸⁷

Een rapport van de Europese Civiele Bescherming en Humanitaire Hulpoperaties (European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, ECHO) van december 2024 bericht over een ernstige humanitaire crisis in de *woreda's* Bugna en Lasta (Noord-Wollo) die 77.000 mensen treft, waaronder 10.000 IDP's. De voedselprijzen en voedselonzeekerheid nemen er toe door toegangsbeperkingen opgelegd door lokale milities. Telecommunicatie- en banksystemen zijn niet functioneel en overheidsstructuren zijn al drie maanden afwezig, aldus het ECHO-rapport.¹⁸⁸

¹⁷⁸ EPO, 17/12/2024, [url](#)

¹⁷⁹ Zoekopdracht voor de periode 21/03/2025 – 31/03/2025. Ethiopian Airlines, s.d., [url](#)

¹⁸⁰ Addis Standard, 30/03/2024, [url](#); The Reporter, 30/03/2024, [url](#); Addis standard, 11/03/2024, [url](#); EPO, 28/02/2024, [url](#); EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹⁸¹ The New Humanitarian (Taylor L.), 19/09/2024, [url](#); EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹⁸² Addis standard, 11/03/2024, [url](#)

¹⁸³ The Reporter, 30/03/2024, [url](#)

¹⁸⁴ Addis Standard, 30/03/2024, [url](#); The Reporter, 30/03/2024, [url](#); EPO, 28/02/2024, [url](#); EPO, 19/02/2025, [url](#)

¹⁸⁵ FEWS NET, 26/07/2024, [url](#)

¹⁸⁶ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 09/04/2024, [url](#)

¹⁸⁷ The New Humanitarian (Harter F.), 21/11/2024, [url](#); The New Humanitarian (Vera S.), 12/11/2024, [url](#)

¹⁸⁸ Addis Standard, 31/12/2024, [url](#); ECHO, 30/12/2024, [url](#)

Bibliografie

London School of Economics (LSE) (Bitew B.), *A conflict between the Amhara Fano and the government is the latest challenge to Ethiopia*, 23/11/2023, <https://blogs.lse.ac.uk/africaatlse/2023/11/23/a-conflict-between-the-amhara-fano-and-the-government-is-the-latest-challenge-to-ethiopia/> [geraadpleegd op 05/04/2025]

Addis Standard, *Analysis: Ethiopia begins "practical activities" to dissolve, reenlist controversial regional special forces, cautions actors not to impeded move*, 07/04/2023, <https://addisstandard.com/analysis-ethiopia-begins-practical-activities-to-dissolve-reenlist-controversial-regional-special-forces-cautions-actors-not-to-impeded-move/> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Addis Standard, *Fed., regional law enforcement forum says TPLF's mission to destroy Ethiopia can't be undone by military means alone, calls on public to join*, 30/10/2021, <https://addisstandard.com/news-fed-regional-law-enforcement-forum-says-tplfs-mission-to-destroy-ethiopia-cant-be-undone-by-military-means-alone-calls-on-public-to-join/> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Addis standard, *In-depth: Threats on wheels: Ethiopia's transportation sector faces escalating attacks by armed groups, gov't forces*, 11/03/2024, <https://addisstandard.com/in-depth-threats-on-wheels-ethiopias-transportation-sector-faces-escalating-attacks-by-armed-groups-govt-forces/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News Analysis: Advocacy group sounds alarm over conflict-induced education, health crisis in Amhara; criticizes lack of international support*, 27/11/2024, <https://addisstandard.com/advocacy-group-sounds-alarm-over-conflict-induced-education-health-crisis-in-amhara-criticizes-lack-of-international-support/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News Analysis: Amhara state mobilizes civilians who have arms against Tigrayan forces as of today*, 26/07/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-amhara-state-mobilizes-civilians-with-arms-against-tigrayan-forces/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News: 37 officials killed by 'Fano' militants in Amhara region following two-month detention*, 10/12/2024, <https://addisstandard.com/37-officials-killed-by-fano-militants-in-amhara-region-following-two-month-detention> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Access restrictions by 'local militia' deepen humanitarian crisis for 77,000 in Bugna and Lasta districts: Report*, 31/12/2024, <https://addisstandard.com/access-restrictions-by-local-militia-deepen-humanitarian-crisis-for-77000-in-bugna-and-lasta-districts-report> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Amhara & Oromia PP engage in war of words as relative peace returns to violence hit areas*, 24/03/2021, <https://addisstandard.com/news-amhara-oromia-pp-engage-in-war-of-words-as-relative-peace-returns-to-violence-hit-areas/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Addis Standard, *News: Amhara Police says high power transmission line "struck by extremist groups", causing widespread outage*, 06/03/2024, <https://addisstandard.com/news-amhara-police-says-high-power-transmission-line-struck-by-extremist-groups-causing-widespread-outage> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Amhara region denounces "brutal execution" of local elders by armed groups*, 24/07/2024, <https://addisstandard.com/amhara-region-denounces-brutal-execution-of-local-elders-by-armed-groups> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Army Chief proclaims end of regional special forces "as of today"*, 15/04/2023, <https://addisstandard.com/news-army-chief-proclaims-end-of-regional-special-forces-as-of-today> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Addis Standard, *News: Civilian casualties surge in conflict-hit Amhara region amid renewed Fano-gov't clashes; residents report continued fighting*, 25/03/2025, <https://addisstandard.com/civilian-casualties-surge-in-conflict-hit-amhara-region-amid-renewed-fano-govt-clashes-residents-report-continued-fighting> [geraadpleegd op 26/03/2025]

Addis Standard, *News: Command post lifts ban on movement along the main asphalt road connecting Debre Berhan and Dessie cities*, 06/04/2024, <https://addisstandard.com/command-post-lifts-ban-on-movement-along-the-main-asphalt-road-connecting-debre-berhan-and-dessie-cities> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Commission launches rehabilitation Program for former combatants in Oromia, Amhara regions*, 13/01/2025, <https://addisstandard.com/commission-launches-rehabilitation-program-for-former-combatants-in-oromia-amhara-regions> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Debre Tabor command post relaxes curfew hours amid 'improved security situation' in Amhara region*, 30/03/2024, <https://addisstandard.com/debre-tabor-command-post-relaxes-curfew-hours-amid-improved-security-situation-in-amhara-region> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *EHRC expresses concern over 'mass arbitrary detentions' in Amhara Region, calls for legal due process amid ongoing crackdown*, 07/10/2024, <https://addisstandard.com/ehrc-expresses-concern-over-mass-arbitrary-detentions-in-amhara-region-calls-for-legal-due-process-amid-ongoing-crackdown> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Ethiopia tops Sub-Saharan Africa in economic losses from internet shutdowns: new study*, 29/06/2024, <https://addisstandard.com/ethiopia-tops-sub-saharan-africa-in-economic-losses-from-internet-shutdowns-new-study> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Ethiopia's Amhara region sees renewed fighting between government forces, Fano*, 27/02/2024, <https://addisstandard.com/news-ethiopias-amhara-region-sees-renewed-fighting-between-government-forces-fano> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Ethiopian Islamic Affairs Supreme Council raises alarm over attacks on Muslims in Amhara region*, 09/04/2024, <https://addisstandard.com/ethiopian-islamic-affairs-supreme-council-raises-alarm-over-attacks-on-muslims-in-amhara-region> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Ethiopian Red Cross condemns 'horrific' attacks on two ambulances in Amhara and Oromia, reports severe driver injuries*, 01/01/2025, <https://addisstandard.com/ethiopian-red-cross-condemns-horrific-attacks-on-two-ambulances-in-amhara-and-oromia-reports-severe-driver-injuries> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Families of detained Eritrean refugees allege ransom demands of up to half a million Birr, prolonged detention in Amhara*, 02/01/2025, <https://addisstandard.com/families-of-detained-eritrean-refugees-allege-ransom-demands-of-up-to-half-a-million-birr-prolonged-detention-in-amhara> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Gonder City authorities implicate security forces' involvement in surging crimes of kidnapping for ransom, murder; pledge to crack down*, 04/09/2024, <https://addisstandard.com/gonder-city-authorities-implicate-security-forces-involvement-in-surging-crimes-of-kidnapping-for-ransom-murder-pledge-to-crack-down> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Internet services resume across Amhara region after near year-long shutdown*, 15/07/2024, <https://addisstandard.com/internet-services-resume-across-amhara-region-after-near-year-long-shutdown> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Joint Task Force says taking "decisive measures" against "extremist forces" in Amhara region in wake of official's killing*, 28/04/2023, <https://addisstandard.com/news-joint-task-force-says-taking-decisive-measures-against-extremist-forces-in-amhara-region-in-wake-of-officials-killing/> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Addis Standard, News: *Over 4.5 M students still out of school despite extended registration in war-torn Amhara region*, 31/03/2025, <https://addisstandard.com/over-4-5-million-students-still-out-of-school-despite-extended-registration-in-war-torn-amhara-region> [geraadpleegd op 26/03/2025]

Addis Standard, News: *Over half a million displaced in Amhara face dire conditions as shelters crumble; IDPs in Tigray struggle with overcrowding*, 06/03/2025, <https://addisstandard.com/over-half-a-million-displaced-in-amhara-face-dire-conditions-as-shelters-crumble-idps-in-tigray-struggle-with-overcrowding> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, News: *Relentless warfare grips Amhara's West Gojjam Zone; residents trapped amid fierce fighting between gov't forces, Fano militia*, 08/10/2024, <https://addisstandard.com/relentless-warfare-grips-amharas-west-gojjam-zone-residents-trapped-amid-fierce-fighting-between-govt-forces-fano-militia/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Several civilians killed in series of attacks in Oromo special zone, Amhara region*, 30/03/2024, <https://addisstandard.com/several-civilians-killed-in-a-series-of-attacks-in-oromo-special-zone-amhara-region> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Tigray Peace and Security Bureau defends senior general against accusations by fed. army, calls for implementation of Pretoria Agrmt*, 22/03/2025, <https://addisstandard.com/tigray-peace-and-security-bureau-defends-senior-general-against-accusations-by-fed-army-calls-for-implementation-of-pretoria-agrmt> [geraadpleegd op 24/03/2025]

Addis Standard, *News: Transportation disrupted in parts of Amhara region, roadblocks linked to Fano militants*, 12/12/2024, <https://addisstandard.com/transportation-disrupted-in-parts-of-amhara-region-roadblocks-linked-to-fano-militants> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Two local gov't officials killed in a series of assassinations in Amhara region this week*, 07/06/2024, <https://addisstandard.com/two-local-govt-officials-killed-in-a-series-of-assassinations-in-amhara-region-this-week> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Unknown number of people killed in ongoing violence in Oromia Special Zone and North Shewa Zone, Amhara region as warring factions trade blame*, 22/03/2021, <https://addisstandard.com/news-unknown-number-of-people-killed-in-ongoing-violence-in-oromia-special-zone-and-north-shewa-zone-amhara-region-as-warring-factions-trade-blame/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Addis Standard, *News: Unrest engulfs Amhara's capital as clashes between security forces and Fano rock Bahir Dar city*, 01/03/2024, <https://addisstandard.com/news-unrest-engulfs-amharas-capital-as-clashes-between-security-forces-fano-rock-bahir-dar-city/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *News: Violent clashes in Amhara's East, West Gojjam zones leave eight civilians dead*, 14/03/2025, <https://addisstandard.com/violent-clashes-in-amharas-east-west-gojjam-zones-leave-eight-civilians-dead> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Addis Standard, *Op-ed: Fano's Rebellion: A prelude to Stalemate or Resolution?*, 11/10/2024, <https://addisstandard.com/fanos-rebellion-a-prelude-to-stalemate-or-resolution> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Al Jazeera, *Death toll from clashes in Ethiopia's Amhara may be 200: Official*, 25/04/2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/4/25/ethiopias-amhara-region-ethnic-violence-death-toll-hits-200> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Al Jazeera, *Ethiopia's army claims to have killed 300 Fano fighters in renewed clashes*, 22/03/2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/3/22/ethiopias-army-says-more-than-300-fano-fighters-killed-in-renewed-fighting> [geraadpleegd op 24/03/2025]

Al Jazeera, *How armed drones may have helped turn the tide in Ethiopia's war*, 10/12/2021, <https://www.aljazeera.com/features/2021/12/10/how-armed-drones-may-have-helped-turn-tide-in-ethiopia-conflict> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Amnesty International (AI), *Ethiopia: End extrajudicial Executions in Amhara region, bring perpetrators to justice*, 26/02/2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/02/ethiopia-end-extrajudicial-executions-in-amhara-region-bring-perpetrators-to-justice/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Amnesty International (AI), *Ethiopia: End the month-long arbitrary detention of thousands in Amhara Region*, 06/11/2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/11/ethiopia-end-the-month-long-arbitrary-detention-of-thousands-in-amhara-region/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *About ACLED*, s.d., <https://acleddata.com/about-acled/> [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Codebook*, 06/2023, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2023/06/ACLED_Codebook_2023.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding Review Process, Version 2 (09.2020)*, 11/2021, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2021/11/ACLED_Coding-Review-Process_v2_September-2020.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2025, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 07/03/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Fatality Methodology*, 01/2023, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2023/01/FAQs-ACLED-Fatality-Methodology_2023.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Resource Library*, s.d., <https://acleddata.com/resources/#1644417247131-efe69df0-2548> [geraadpleegd op 26/01/2024]

Borkena, *Amhara Fano Popular Organization says "there was no negotiation"*, 26/01/2025, <https://borkena.com/2025/01/26/ethiopia-amhara-fano-popular-front-says-there-was-no-negotiation/> [geraadpleegd op 24/03/2025]

Borkena, *Ethiopian gov't drafting youth by force as war in Amhara region continues*, 28/10/2024, <https://borkena.com/2024/10/28/ethiopian-govt-drafting-youth-by-force-as-war-in-amhara-continues/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Borkena, *Why is Fano Stronger in Gojjam Than in Other Parts of the Amhara Tribal Land?*, 10/03/2024, <https://borkena.com/2024/03/10/ethiopia-why-is-fano-stronger-in-Gojjam-than-in-other-parts-of-the-amhara-tribal-land/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Daily News Egypt (DNE), *FANO Kills More than 355 ENDF Soldiers, Seizes Strategic Towns in Amhara Offensive*, 19/03/2025, <https://africa.dailynewsegypt.com/fano-kills-355-endf-soldiers-seizes-strategic-towns-weapons-in-amhara-offensive/> [geraadpleegd op 24/03/2025]

Daily News Egypt (DNE), *Fano Militias Launch Full-Scale Offensive Against Ethiopian Forces in Amhara Region*, 19/03/2025, <https://africa.dailynewsegypt.com/fano-militias-launch-full-scale-offensive-against-ethiopian-forces-in-amhara-region/> [geraadpleegd op 24/03/2025]

Deutsche Welle (DW) (Bekele E.), *Ethiopia: Civilian deaths mount from drone strikes in Amhara*, 12/03/2024, <https://www.dw.com/en/ethiopia-civilian-deaths-mount-from-drone-strikes-in-amhara/a-70946525> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Ethiopia Insight (Lefort R.), *Ethiopia: Climbing Mount Uncertainty*, 21/10/2018, <https://www.ethiopia-insight.com/2018/10/21/ethiopia-climbing-mount-uncertainty/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Ethiopia Insight, *Persecuted Amharas have nowhere left to flee to*, 29/05/2024, <https://www.ethiopia-insight.com/2024/05/29/persecuted-amharas-have-nowhere-left-to-flee-to/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Abiy Ahmed's Sixth Year*, 13/05/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/05/13/epo-monthly-update-april-2024-abi-ahmeds-sixth-year/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Actor Profiles: Fano Youth Militia*, s.d., <https://epo.acleddata.com/actor-profiles/#1622661145930-ef6e1f53-957f> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO August 2023 Monthly: Conflict In Amhara Region*, 08/09/2023, <https://epo.acleddata.com/2023/09/08/epo-august-2023-monthly-conflict-in-amhara-region/> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO June 2023 Monthly: Political Violence Declines In Amhara Region Following Government Crackdown*, 12/07/2023, <https://epo.acleddata.com/2023/07/12/epo-june-2023-monthly-political-violence-declines-in-amhara-region-following-government-crackdown/> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Monthly: December 2021*, 31/01/2022, <https://epo.acleddata.com/2022/01/31/epo-monthly-december-2021/> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly Update (16 April 2024)*, 17/04/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/04/17/epo-weekly-update-16-april-2024/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly Update (23 April 2024)*, 24/04/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/04/24/epo-weekly-update-23-april-2024/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly Update (27 February 2024)*, 28/02/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/02/28/epo-weekly-update-27-february-2024/> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 25 November-1 December 2023*, 06/12/2023, <https://epo.acleddata.com/2023/12/06/epo-weekly-25-november-1-december-2023/> [geraadpleegd op 19/02/2024]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO WEEKLY: 26 MARCH-1 APRIL 2022*, 06/04/2022, <https://epo.acleddata.com/2022/04/06/epo-weekly-26-march-1-april-2022/> [geraadpleegd op 19/04/2022]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Ethiopia situation update (19 February 2025)*, 19/02/2025, <https://epo.acleddata.com/2025/02/19/ethiopia-situation-update-19-february-2025/> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Ethiopia Weekly Update (17 December 2024)*, 17/12/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/12/18/ethiopia-weekly-update-17-december-2024/> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Ethiopia Weekly Update (5 February 2025)*, 05/02/2025, <https://epo.acleddata.com/2025/02/05/ethiopia-situation-update-5-february-2025/#keytrends2> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Ethiopia Weekly Update (8 October 2024)*, 09/10/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/10/09/ethiopia-weekly-update-8-october-2024/> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Ethiopia Peace Observatory (EPO), *In Amhara, over 7 million people are exposed to political violence*, 13/09/2024, <https://epo.acleddata.com/2024/09/13/in-amhara-over-7-million-people-are-exposed-to-political-violence-august-2024/> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Ethiopian Airlines, *Book a flight*, s.d., <https://www.ethiopianairlines.com/be/book/booking/flight> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (ECHO), *Ethiopia - Drought and Conflict (DG ECHO, DG ECHO Partners, Ethiopian Red Cross Society) (ECHO Daily Flash of 30 December 2024)*, 30/12/2024, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-drought-and-conflict-dg-echo-dg-echo-partners-ethiopian-red-cross-society-echo-daily-flash-30-december-2024> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- European Council on Foreign Relations (ECFR) (Zelalem Z.), *Deadly skies: Drone warfare in Ethiopia and the future of conflict in Africa*, 28/02/2025, https://ecfr.eu/publication/deadly-skies-drone-warfare-in-ethiopia-and-the-future-of-conflict-in-africa/#_ftn1 [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Famine Early Warning System Network (FEWS NET), *Ethiopia Food Security Outlook Update: Food access expected to improve for millions in October with meher harvest, June 2024 - January 2025*, 26/07/2024, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-food-security-outlook-update-food-access-expected-improve-millions-october-meher-harvest-june-2024-january-2025> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Fana Broadcasting Company (Fana BC), *154 armed forces members in Amhara Region embrace government's call for Peace*, 17/12/2024, <https://www.fanabc.com/english/154-armed-forces-members-in-amhara-region-embrace-governments-call-for-peace> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Fana Broadcasting Company (Fana BC), *Defence Ministry Establishes Command Post In North Shoa, South Wollo Zones*, 19/04/2021, <https://www.fanabc.com/english/defence-ministry-establishes-command-post-in-north-shoa-south-wollo-zones/> [geraadpleegd op 31/03/2022]
- Fana Broadcasting Company (Fana BC), *Former militants welcomed at Seraba rehab center in Amhara region*, 01/01/2025, <https://www.fanabc.com/english/former-militants-welcomed-at-seraba-rehab-center-in-amhara-region70795-2> [geraadpleegd op 21/03/2025]
- Foreign Policy (Moges Z.), *Don't Blame Amharas for Ethiopia's War*, 04/02/2022, <https://foreignpolicy.com/2022/02/04/amhara-tigray-tplf-abiy-ethiopia-war/> [geraadpleegd op 15/04/2022]
- France24, *Massacres, war fuel ethnic fervour in Ethiopia's Amhara*, 26/07/2021, <https://www.france24.com/en/live-news/20210726-massacres-war-fuel-ethnic-fervour-in-ethiopia-s-amhara> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Global Shelter Cluster (GSC), United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Ethiopia ES/NFI Cluster Response Monitoring Dashboard & Monthly Operational Presence of Organizations (Afar, Amhara, BGR, Gambela, Oromia, South Ethiopia and Somali Regions) as of 31 August 2024*, 20/09/2024,

<https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-esnfi-cluster-response-monitoring-dashboard-monthly-operational-presence-organizations-afar-amhara-bgr-gambela-oromia-south-ethiopia-and-somali-regions-31-august-2024> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: Army Attacks Health Care in Amhara Conflict*, 03/07/2024, <https://www.hrw.org/news/2024/07/03/ethiopia-army-attacks-health-care-amhara-conflict> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: Military Executes Dozens in Amhara Region*, 04/04/2024, <https://www.hrw.org/news/2024/04/04/ethiopia-military-executes-dozens-amhara-region> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Institute for the Study of War (ISW) (Karr L.), *Africa File, September 26, 2024: Fano Offensive in Ethiopia's Amhara; Egypt Arms Somalia; Rebel Drones in Mali; Burkina Thwarts Another Coup*, 26/09/2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounders/africa-file-september-26-2024-fano-offensive-ethiopia%E2%80%99s-amhara-egypt-arms-somalia-rebel> [geraadpleegd op 21/03/2025]

International Crisis Group (ICG), *Ethiopia's Ominous New War in Amhara*, 16/11/2023, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/b194-ethiopias-ominous-new-war-amhara> [geraadpleegd op 19/02/2024]

International Crisis Group (ICG), *Ethiopia's Clash with Tigray: Getting to a Ceasefire and National Dialogue*, 05/11/2020, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/ethiopias-clash-tigray-getting-ceasefire-and-national-dialogue> [geraadpleegd op 06/11/2020]

International Crisis Group (ICG), *Hold your Fire! Will Tigrayan Rebels Attack Ethiopia's Capital?*, 05/11/2021, https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/hyf-s2-e10?fbclid=IwAR091Xn5vDopsN-ZD_QEJAFM5149R36RIn2RI9PiZAJb-6kzZNKswBQ70o [geraadpleegd op 17/03/2022]

International Organization for Migration (IOM) Displacement Tracking Matrix (DTM), *Ethiopian National Displacement: Site Assessment Round 37 and Village Assessment Survey Round 20. July – August 2024*, 2025, <https://dtm.iom.int/report-product-series/national-displacement-report> [geraadpleegd op 21/03/2025]

International Organization for Migration (IOM), Global Shelter Cluster (GSC), *Ethiopia ES/NFI Cluster Operational Presence & Response Monitoring Dashboard for Amhara, Contested and Tigray Regions (as of 31 January 2025)*, 05/03/2025, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-esnfi-cluster-operational-presence-response-monitoring-dashboard-amhara-contested-and-tigray-regions-31-january-2025> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Lacuna Magazine, *Untangling the roots of religious tensions in Gondar, Ethiopia*, 11/12/2024, <https://lacuna.org.uk/justice/untangling-the-roots-of-religious-tensions-in-gondar-ethiopia/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Le Monde (Hochet-Bodin N.), *Ethiopie : une guerre qui ne dit pas son nom dans la région Amhara*, 09/04/2024, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2024/04/09/ethiopie-une-guerre-qui-ne-dit-pas-son-nom-en-region-amhara_6226888_3212.html [geraadpleegd op 21/03/2025]

Le Monde, *En Ethiopie, le ressentiment monte contre le premier ministre, Abiy Ahmed, parmi les miliciens amhara*, 27/01/2022, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2022/01/27/en-ethiopie-le-ressentiment-monte-contre-le-premier-ministre-abiy-ahmed-parmi-les-miliciens-amhara_6111218_3212.html [geraadpleegd op 17/03/2022]

News Addis, *Fano Commander Eskinder Nega Responds to US Call for Dialogue*, 22/05/2024, <https://newsaddis.com/fano-commander-eskinder-nega-responds-to-us-call-for-dialogue/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Peace and Conflict Resolution Evidence Platform (PeaceRep) (Gebrehiwot Berhe M.), *Policy Brief. In a Widespread War of All against All, Can Ethiopia Survive the Storm?*, 2025, <https://peacerep.org/wp-content/uploads/2025/01/In-a-Widespread-War-of-All-against-All-Can-Ethiopia-Survive-the-Storm-DIGITAL.pdf> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Radio Dabanga, *Desperate Sudanese refugees in Amhara demand evacuation to a safer area*, 26/04/2024, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/desperate-sudanese-refugees-in-amhara-demand-evacuation-to-a-safer-area> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Reuters, *Ethiopia extends state of emergency in Amhara*, 02/02/2024, <https://www.reuters.com/world/africa/ethiopia-extends-state-emergency-amhara-2024-02-02/> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Rift Valley Institute, Peace Research Facility (Necho A.), *Ethiopia Conflict Trends Analysis: Amhara Region*, 10/2023, <https://riftvalley.net/publication/conflict-trends-analysis-amhara-region/> [geraadpleegd op 19/02/2024]

Rift Valley Institute (Necho A., Debebe Y.), *Understanding The Fano Insurgency In Ethiopia's Amhara Region*, 02/2024, p. 3, https://riftvalley.net/wp-content/uploads/2024/02/Understanding-the-Fano-Insurgency_final-1.pdf [geraadpleegd op 21/03/2025]

Sahan Research, *The Ethiopian Cable Issue 230*, 16/04/2024, <https://sahan.global/recent-ethiopian-cable-issues> [geraadpleegd op 26/03/2025]

Sahan Research, *The Ethiopian Cable Issue 237*, 04/06/2024, <https://sahan.global/recent-ethiopian-cable-issues> [geraadpleegd op 26/03/2025]

Sahan Research, *The Ethiopian Cable Issue 276*, 25/03/2025, <https://sahan.global/recent-ethiopian-cable-issues> [geraadpleegd op 26/03/2025]

Sudan Tribune, *Ethiopian militias invade Sudanese territory, escalating violence and looting*, 24/06/2024, <https://sudantribune.com/article287372/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

Sudan Tribune, *Sudanese refugees in Ethiopia face violence and humanitarian crisis*, 30/05/2024, <https://sudantribune.com/article286392/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The Africa Report, *Will the Fano drag Ethiopia back into civil war?*, 26/09/2023, <https://www.theafricareport.com/322001/ethiopia-understanding-the-fano-and-the-fate-of-amhara/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The Guardian, *Dozens of civilians killed by Ethiopian state troops in Amhara region, say reports*, 12/02/2024, https://www.theguardian.com/global-development/2024/feb/12/dozens-of-civilians-killed-by-ethiopian-state-troops-in-amhara-region-say-reports?CMP=share_btn_tw [geraadpleegd op 19/02/2024]

The New Humanitarian (Harter F.), *'Horrific' civilian toll as Ethiopia turns to combat drones to quell local insurgencies*, 05/03/2024, <https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2024/03/05/horrific-civilian-toll-ethiopia-combat-drones-local-insurgencies> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The New Humanitarian (Harter F.), *Refugees in Ethiopia's Amhara region continue to face almost daily attacks*, 21/11/2024, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2024/11/21/refugees-ethiopia-amhara-region-continue-face-almost-daily-attacks> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The New Humanitarian (Taylor L.), *Aid workers risk death and kidnap in Ethiopia's troubled Amhara region*, 19/09/2024, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2024/09/19/aid-workers-risk-death-kidnap-ethiopia-troubled-amhara-region-fano> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The New Humanitarian (Vera S.), *Who is Fano? Inside Ethiopia's Amhara rebellion*, 12/11/2024, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2024/11/12/who-is-inside-ethiopia-amhara-rebellion> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The New Humanitarian, *Sudanese refugees trapped in Ethiopian forest call for 'immediate evacuation'*, 27/06/2024, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2024/06/27/sudan-refugees-trapped-ethiopia-forest-call-immediate-evacuation> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The Reporter, *Amhara universities forum raises alarm over rising sexual violence, disease outbreaks amid conflict*, 21/10/2024, <https://www.thereporterethiopia.com/42332/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

The Reporter, *Gov't in peace talks with Fano, OLF: Prime Minister*, 03/08/2024, <https://www.thereporterethiopia.com/41359/> [geraadpleegd op 24/03/2025]

The Reporter, *Kombolcha to Lalibela: a stifling voyage through conflict-torn Wollo*, 30/03/2024, <https://www.thereporterethiopia.com/39422/> [geraadpleegd op 21/03/2025]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia: Tigray region administrative map (as of 17 Aug 2017)*, 13/02/2018, <https://reliefweb.int/map/ethiopia/ethiopia-tigray-region-administrative-map-17-aug-2017> [geraadpleegd op 21/03/2025]

VICE (Zelalem Z.), *'They Set Everything On Fire': The Paramilitary Forces Killing People They're Meant to Protect*, 12/05/2021, <https://www.vice.com/en/article/93ybyy/they-set-everything-on-fire-the-paramilitary-forces-killing-people-theyre-meant-to-protect> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Voice of America (VOA), *Ethiopia PM says talks underway with armed groups; one group denies any discussion*, 02/08/2024, <https://www.voanews.com/a/ethiopia-pm-says-talks-underway-with-armed-groups-one-group-denies-any-discussion/7728040.html> [geraadpleegd op 24/03/2025]

Voice of America (VOA), *Report says Ethiopia forces military recruitment, including minors*, 10/01/2025 <https://www.voanews.com/a/ethiopia-accused-of-forced-military-recruitment-including-minors/7932201.html> [geraadpleegd op 21/03/2025]